

Sociāldemokrātiskās partijas „Saskaņa” programma

Saturs

Sociāldemokrātijas vērtības un pamatprincipi.....	2
Sociālā taisnīguma ideja.....	2
Klasiskā sociāldemokrātija un tās attīstība	2
Eiropas Savienība kā sociāldemokrātisks projekts.....	4
Mūsdienu sociāldemokrātijas pamatprincipi.....	4
Demokrātija un tiesiska valsts.....	5
Referendumi un vēlēšanas.....	6
Pašvaldības.....	7
Pilsoniskās tiesības un līdzdalība.....	7
Valsts pārvalde.....	7
Personiskās dzīves aizsardzība.....	8
Tiesu sistēma.....	8
Brīvības atņemšanas vietas.....	8
Korupcijas apkarošana.....	8
Integrācija un iekļaujošas sabiedrības veidošana.....	9
Saskaņas politika.....	9
Pilsonība un nepilsoņa statuss.....	10
Valodas politika.....	10
Vienlīdzības nodrošināšana.....	11
Ekonomiskā politika.....	12
Ekonomiskās politikas mērķi	12
Ekonomiskās politikas pamatprincipi.....	12
Ekonomiskās politikas uzdevumi.....	13
Ekonomiskās politikas līdzekļi.....	13
Valsts atbalsts ekonomikas attīstībai.....	13
Valsts atbalsta mehānismi:.....	14
Nodokļi.....	14
Finanšu tirgus regulējums.....	15
Prioritātes ekonomikas nozarēs.....	15
Lauksaimniecības politika.....	16
Vides politika.....	17
Sociālā politika.....	18
Demogrāfija un ģimenes politika.....	18
Nodarbinātība.....	19
Pensijas.....	20
Veselības aprūpe.....	20
Izglītība un kultūra.....	22
Izglītības politikas pamatuzdevumi.....	22
Pirmsskolas izglītības iestādes	23
Vispārējā izglītība	23
Sākumskola.....	24
Pamatizglītība.....	24
Vidējā izglītība.....	24
Valodu lietojums izglītības sistēmā.....	25
Arodizglītība	25
Augstākā izglītība	25

<u>Pieaugušo izglītība</u>	<u>26</u>
<u>Interesu izglītība.....</u>	<u>26</u>
<u>Privātās mācību iestādes</u>	<u>26</u>
<u>Zinātne.....</u>	<u>27</u>
<u>Kultūras politika</u>	<u>27</u>
<u>Ārpolitika.....</u>	<u>28</u>
<u>Eiropas Savienības attīstība.....</u>	<u>28</u>
<u>Attiecības ar trešajām valstīm.....</u>	<u>29</u>
<u>Attīstības politika.....</u>	<u>29</u>
<u>Konsulārā darbība.....</u>	<u>30</u>

Sociāldemokrātijas vērtības un pamatprincipi

Sociālā taisnīguma ideja

Cilvēce jau kopš savas pastāvēšanas sākuma ir tiekusies pēc taisnīguma, cilvēkiem dabiski piemīt tieksme pēc vienlīdzības. Sociālā taisnīguma ideāli ir veidojušies jau senajās civilizācijās – jau tolaik tika izveidoti noteikti tiesiskie un sociālie regulatori, kuru uzdevums bija aizsargāt cilvēku un nodrošināt viņam sabiedrības atbalstu sociāla riska gadījumā. Pats valsts tapšanas mērķis bija drošības garantēšana noteiktam cilvēku kopumam.

Ja senajās agrārās saimniecības sabiedrībās sociālā taisnīguma realizācijas iespējas saskārās ar sabiedrības ierobežotajiem materiālajiem resursiem un zemo darba ražīgumu, kā arī elites norobežošanās no vienkāršās tautas ar izcelsmes barjerām, tad kopš 18. gs. beigām, izvirzot lozungu „Brīvība, vienlīdzība un brālība”, aristokrātiskas izcelsmes kritērijs sabiedrības produkta sadalē tika atcelts, bet industriālā revolūcija pirmoreiz radīja ekonomiskos priekšnoteikumus dinamiskam sabiedrības sociālajam progresam. Tiesiskā vienlīdzība, kuru kā pamatprincipu definēja Lielā Franču revolūcija, aizsāka virzību uz dzīves kvalitātes tuvināšanu starp bagātajiem un trūcīgajiem slāņiem.

Klasiskā sociāldemokrātija un tās attīstība

Šo virzību sekmēja sociāldemokrātijas idejas, kuras noformējās rūpnieciskā apvērsuma laikmetā. Sākotnēji sociālo konfliktu starp jaunā ražošanas veida pamatšķirām centās atrisināt utopiskā sociālisma domātāji, uzburot ideālas sabiedrības ainas, kur cilvēki, atteikušies no privātīpašuma un personiskās ieinteresētības, dzīvoja labklājībā, kuru veidoja valsts sabiedriskā patēriņa fondu izlīdzinoša sadale.

Reālas izmaiņas sabiedrībā 19. gs. iezīmēja sociāldemokrātijas ideoloģija, kas izveidojās uz strādnieku kustības fenomena pamata un kas par savu uzdevumu noteica darba cilvēka interešu aizsardzību. Sociāldemokrātija pieprasīja izbeigt pārmērīgu, proti, netaisnīgu, darbaspēka ekspluatāciju, nodrošināt strādnieku dzīves līmeņa celšanu, uzlabot viņu dzīves kvalitāti un izveidot pienācīgu sociālās aizsardzības sistēmu. Sociāldemokrātu kustībai bija panākumi. Izveidojās stipras valsts atzītas arodbiedrības, kuras 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā sāka slēgt koplīgumus ar attiecīgās nozares darba devēju konfederācijām, un, sākot ar 19. gs. otro pusi, Eiropas valstīs tika attīstīta sociālā likumdošana, tika dibinātas slimo kases un attīstīta sociālo pabalstu un vecuma pensiju sistēma.

Kopš 19. gs. beigām sociāldemokrātija sadalījās divos idejiski politiskos virzienos 1) radikālajā jeb revolucionārajā un 2) reformiskajā jeb evolucionārajā virzienā.

Radikālais virziens, kura pamatlicējs bija Kārlis Markss, noliedza pakāpenisku sabiedrības attīstību caur sociālajām reformām, uzskatot, ka kapitālistiskā ražošanas attīstības loģika neizbēgami noved līdz sociālistiskai revolūcijai, kuras rezultātā tiek dibināta proletariāta diktatūras valsts. Radikālais virziens akcentēja revolucionāru vardarbību kā sociālā progresa dzinēj spēku un absolutizēja šķiru cīņu.

Reformiskā virziena pamatlicējs vācu sociāldemokrāts Eduards Bernšteins 19. un 20. gs. mijā saskatīja demokrātiskās politiskās sistēmas iespējas sabiedrības un darbaļaužu sociālā progresa veicināšanai, attīstot sociālās partnerības institūtu. Latvijā sociāldemokrātiskās kustības pirmsākumi saistāmi ar 19. gs. 90. gadiem. 20. gs. sākumā izveidojās pirmās sociāldemokrātiskās partijas, un 20. gs. padsmītajos gados izveidojās divi sociāldemokrātijas virzieni – lielinieki (radikāļi) un mazinieki (reformisti), kuri 1918. gada pavasarī nošķīrās galīgi.

Vēsturiskā pieredze liecina, ka reformiskais virziens plašu sabiedrības slāņu sociālo interešu aizsardzībā ir bijis efektīvāks nekā radikālais, – kopš 1917. gada revolūcijas Krievijā par komunistisko dēvētais virziens, kurš neskatoties uz sasniegumiem industrializācijā, izglītībā un zinātnē, pakļāva personu valsts diktātam, noārdīja pilsonisko sabiedrību un tautas radošo iniciatīvu nosmacēja diktatūras žņaugos. Tā rezultātā valstis, kurās tika nodibināts komunistisko partiju diktatūras režīms un tika noliegtas demokrātiskās brīvības un cilvēka tiesības, piedzīvoja ekonomisko stagnāciju, dzīves kvalitātes pasliktināšanos, tautas neapmierinātības pieaugumu un padomju iekārtas demontāžu 20. gs. 90. gados, lielākoties mierīgās revolūcijās ar atsevišķām vardarbības epizodēm (PSRS un Austrumeiropā). Pie ekonomikas liberalizācijas 20. gs. 80. gados bija spiesta ķerties arī komunistiskā Ķīna, legalizējot privāto saimniecisko iniciatīvu. Līdzīgi procesi attīstījās Vjetnamā. Šis pārmaiņas 21. gs. sākumā būtiski vājināja komunistiskā virziena idejiskās pozīcijas pasaulē.

Reformiskais virziens pieturas pie sociāldemokrātijas jēdziena, jo atšķirībā no komunistiskā virziena tas nebija atteicies no demokrātiskā varas īstenošanas principa, lai realizētu sociālā taisnīguma principu. Tas ir sekmējis vispārējās labklājības sociālās valsts modeļa īstenošanu, attīstot valsts finansētās vispārējās izglītības sistēmu, efektīvu tautas veselības aprūpi, stabilu sociālo aizsardzību. Šis virziens ir idejiski evolucionējis, pakāpeniski atsakoties no marksisma kā proletariāta ideoloģijas, atsakoties no sociālistiskās revolūcijas koncepta. **Mūsdienās sociāldemokrātija ir ideoloģija, kas iestājas par sociāli taisnīgas sabiedrības veidošanu, ar demokrātiskām politiskām metodēm reformējot liberālo tirgus sistēmu.**

Kopš 20. gs. sākuma sociāldemokrātiskās partijas ir kļuvušas par vērā ņemamu politiskās dzīves fenomenu Eiropas valstīs. Arī Latvijā starpkaru perioda parlamentārajā posmā darbojās spēcīga sociāldemokrātija. Tā kopā ar citām demokrātiskajām pilsoniskajām politiskajām partijām piedalījās valsts dibināšanas aktā 1918. gada 18. novembrī, tai bija aktīva loma Latvijas Republikas Satversmes izstrādāšanā un pieņemšanā 1922. gada 16. februārī.

20. gs. sociāldemokrātiskās partijas arvien plašāk sāka piedalīties politiskās varas īstenošanā Eiropas valstīs, un uzrādīja atzīstamas sekmes. No 1926. līdz 1928. gadam Latvijā bija kreisā valdība (Mārgera Skujenieka kabinets), kura darbojās sekmīgi un novērsa demokrātijas apdraudējumu – Oliņa puču. Īpašu ieguldījumu kultūrnacionālās autonomijas attīstībā deva šīs valdības izglītības ministrs – dzejnieks Jānis Rainis. Autoritārais apvērsums 1934. gadā pielika punktu sociāldemokrātu legālai darbībai, tie nevarēja legāli darboties arī padomju un vācu totalitāro režīmu laikā, taču emigrācijā turpināja darboties līdz pat Latvijas Republikas suverenitātes un demokrātiskās iekārtas atjaunošanai 20. gs. 90. gadu sākumā.

Eiropas Savienība kā sociāldemokrātisks projekts

Eiropas Savienības (ES) izveidošana bija demokrātijas atbilde Otrā Pasaules kara briesmīgajām sekām. Sākotnēji ES uzdevums bija novērst militārās konfrontācijas iespējas Eiropā nākotnē, bet, attīstoties Eiropas ekonomiskajai integrācijai, ES pamatprincipos un struktūrā arvien skaidrāk iezīmējās sociāldemokrātijas pamatprincipi: taisnīga resursu sadale, solidaritāte, vienlīdzīgu iespēju nodrošināšana visiem.

Tieši pēckara Eiropā vispilnīgāk tika īstenotas sociālā taisnīguma idejas, kas kļuva par Eiropas sociālā modeļa pamatu. Šis modelis optimāli sabalansēja brīvo tirdzniecību un uzņēmējdarbību, brīvo kapitāla, preču, pakalpojumu un personu kustību pāri robežām ar liberālās politiskās filozofijas, proti, demokrātijas, cilvēka tiesību un tiesiskas valsts idejām, kā arī sociālās aizsardzības principiem (vecuma pensijas, pabalsti, ģimenes un bērnu aizsardzība, algoto darbinieku un arodbiedrību tiesības, visiem pieejama izglītība un veselības aprūpe).

Pēc „aukstā kara” beigām un dzelzs priekškara krišanas iezīmējās Eiropas sociālā modeļa krīze, kuru izraisīja demogrāfiskas problēmas (zema dzimstība, iedzīvotāju novecošana), globalizācija un ar to saistītā lomu sadalījuma izmaiņas un konkurences palielināšanās pasaules ekonomikā, kā arī pieaugošā migrācija. Mūsdienu Eiropas sociāldemokrātijai jāmeklē attiecīgas atbildes uz jauniem izaicinājumiem, modernizējot un pilnveidojot konkrētus risinājumus vispārējo taisnīguma un solidaritātes principu kontekstā.

Mūsdienu sociāldemokrātijas pamatprincipi

Mūsdienās sociāldemokrātiskā ideoloģija sabiedrības politiskajā spektrā ieņem kreisi centrisko nišu. Tā ir gatava politiskajam dialogam un sadarbībai ar visām demokrātiskajām partijām, paturot prātā savas principiālās ideoloģiskās nostādnes – sociālā taisnīguma – īstenošanu. Mūsdienu sociāldemokrātijai tiecas reformēt kapitālismu, piepildot to ar sociālā taisnīguma ētiskajiem ideāliem. Tā **aizstāv brīvības, vienlīdzības, sociālā taisnīguma, solidaritātes un humānisma principus. Solidaritāte nav labdarība, tā ir investīcija nākotnē.** Sociāldemokrātijai iestājas par cilvēka tiesību aizsardzību, vienādu tiesību un iespēju principa konsekventu īstenošanu, tā cīnās pret visa veida diskrimināciju, tā atbalsta politisko un idejisko plurālismu.

Ekonomikā tā aizstāv sociāli orientētas tirgus ekonomikas veicināšanu ar plānveida elementu klātbūtni, pieļaujot valsts regulējumu tautsaimniecībā, kā arī efektīvu regulēšanas mehānismu izveidi mazā uzņēmēja un darba ņēmēja interešu aizsardzībai. Pēc Otrā Pasaules kara tā pakāpeniski ir atmetusi klasisko sociāldemokrātijas nostādni par valsts pamatnozarju nacionalizāciju un efektīvi izmantojusi keinsianisma idejas ekonomiskās attīstības stimulēšanā. Tā strikti aizstāv visu īpašuma formu līdztiesību un aizsardzību un atbalsta taisnīgas tirdzniecības principu.

Sabiedrības sociālā progresa stūrakmens sociāldemokrātu ieskatā ir sociālās partnerības princips, attīstot ekonomisko demokrātiju. Sociālajā jomā sociāldemokrāti iestājas par sociālās diferenciācijas samazināšanu starp personām ar augstiem un zemiem ienākumiem, nosakot progresīvu indivīda ienākumu nodokli, iestājas par stipras vidusšķiras veidošanu un solidaritātes principa ievērošanu attiecībās starp paaudzēm. Svarīgs priekšnoteikums šo principu īstenošanā ir drošas valsts sociālās aizsardzības sistēmas izveidošana, kas ietver arī valsts palīdzību bērna kopšanā un audzināšanā, kā arī visiem pieejamas augstas kvalitātes veselības aizsardzības sistēmas veidošana.

Izglītības un kultūras jomā sociāldemokrāti iestājas par izglītības un kultūras vērtību pieejamību plašiem tautas slāņiem, nodrošinot bezmaksas vispārējo izglītību, kā arī par dažādu kultūru un civilizāciju mierīgu līdzāspastāvēšanu un harmonisku attīstību.

Apkārtējās vides aizsardzības jomā sociāldemokrātija cenšas sabalansēt sabiedrības vajadzības ar dabas aizsardzību tā, lai cilvēki varētu pastāvēt harmonijā ar dabu, nevis tai pretstatā.

Ārpolitikā sociāldemokrātija iestājas par militāro izdevumu samazināšanu, starptautiskā saspīlējuma mazināšanu un strīdu risināšanu ar miermīlīgiem līdzekļiem. Īpaši akcentēts tiek multilaterālisma princips ārpolitikā, kam atbilst sadarbības attīstīšana starptautiskajās organizācijās.

Ļoti svarīgs uzdevums mūsdienās ir sadarbības attīstīšana ar sociāldemokrātiskajām un citām demokrātiskajām kreisajām partijām starptautiskā mērogā, lai pārvarētu globalizācijas procesu radītos riskus, kurus pilnā apjomā izjūt arī mūsu valsts, pārdzīvojot globālo finanšu un ekonomisko krīzi.

Pēc Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas sabiedrībā virmoja lielas cerības attiecībā uz liberālisma principu ievērošanu tautsaimniecībā, kas veidotu pamatu sabiedrības labklājības augšupejai. Šajā laikā sociāldemokrātiskām idejām trūka pieprasījuma sabiedrībā, jo cilvēkiem tika iepotēta pašāvēība, ka tirgus visu noliks savās vietās, taču dziļā pasaules finanšu un ekonomiskā krīze uzskatāmi pārlicināja cilvēkus par to, cik trausla ir labklājība, kurai nav pienācīgu aizsargmehānismu. Tagad no jauna rodas interese par sociāldemokrātijas idejām un gatavība attīstīt valsts politiskos regulatorus sociālās stabilitātes nodrošināšanā. Pieaug arī sociāldemokrātisko spēku popularitāte Latvijā, par ko liecina Saeimas, pašvaldību un Eiropas Savienības parlamenta vēlēšanu rezultāti.

„Saskaņas” sociāla bāze ir tie Latvijas sabiedrības slāņi, kas gūst ienākumus no sava darba – algotie un pašnodarbinātie darbinieki, kā arī viegli aizvainojamās sociālas grupas, kuru labklājība ir atkarīga no sabiedrības palīdzības – viņu skaitā bezdarbnieki, vecie ļaudis, jaunās ģimenes un vientuļās mātes, personas ar īpašiem vajadzībām, bāreņi.

„Saskaņa” arī veicina uzņēmējdarbību, jo tā rāda darba vietas un nodrošina valsts nodokļu un nodevu iemaksas, sekmē sabiedrības attīstību un iedzīvotāju dzīves kvalitātes kāpumu.

Latvijas Sociāldemokrātiskā partija ”Saskaņa” (turpmāk – “Saskaņa”) ir gatava atbildēt laikmeta izaicinājumiem, pretī liekot mūsdienu sociālas valsts modeli un sociālā taisnīguma principu.

Demokrātija un tiesiska valsts

Demokrātija, tiesiskums un cilvēktiesības ir ”Saskaņas” svarīgākie politiskie principi, kurus tā konsekventi īsteno dzīvē.

Latvija ir demokrātiska valsts, kurā vara pieder Latvijas tautai, tas ir, pilsoniskai kopienai. Latvijas valsts uzdevums ir kalpot tās iedzīvotājiem, nodrošinot viņu ekonomiskās, sociālās un kultūras vajadzības. Latvijas tautas intereses ir noskaidrojamas ar demokrātijas mehānismu palīdzību.

Nav nekādu vēsturisku imperatīvu, kas ierobežotu Latvijas tautas izvēli dzīvot laimīgi un būt brīvai. ”Saskaņa” darīs visu, lai nodrošinātu tautas iespējas paust savu patieso gribu, lai paplašinātu

demokrātiskas līdzdalības iespējas un ierobežotu politiku un ekonomisko grupējumu iespējas manipulēt ar tautas gribas izpausmēm.

Latvijas valsts ir daļa no Eiropas Savienības. "Saskaņa" ir pārliecināta, ka Eiropai nav jābūt tikai ekonomiskai savienībai. Eiropa ir kopīga dzīves telpa ar kopīgām vērtībām: labklājību, kultūru dažādību, dzīves kvalitāti, vides saglabāšanu, universālām cilvēktiesībām un partnerību. Tāpēc ir nepieciešams ne tikai attīstīt kopīgo tirgu, bet arī veidot ciešāku politisku savienību.

"Saskaņas" galvenā vērtība ir cilvēks. Tas nozīmē vienlīdzīgu cieņpilnu attieksmi pret jebkuru cilvēku neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa, dzimuma, vecuma, etniskās izcelsmes, reliģiskās pārliecības, dzimtās valodas vai politiskajiem uzskatiem. Cilvēktiesības ir būtiskākais mehānisms šā principa īstenošanai praksē, tāpēc "Saskaņa" darīs visu iespējamo gan nacionālajā, gan starptautiskajā līmenī, lai nodrošinātu efektīvu cilvēktiesību aizsardzību Latvijā.

Tiesību īstenošanas priekšnoteikums ir tiesu sistēmas un tiesību aizsardzības iestāžu darbība, labas pārvaldības principa īstenošana un korupcijas izskaušana visās valsts pārvaldes jomās.

Pilsoniskās sabiedrības aktivizēšana ir būtisks priekšnoteikums demokrātijas atdzimšanai. "Saskaņa" īpaši atbalsta to sabiedrības grupu līdzdalību, kuras šādās aktivitātēs līdz šim tika iesaistītas nedaudz vai netika iesaistītas nemaz, lai tās aktīvāk izmantotu savas demokrātiskās iespējas.

"Saskaņa" uzskata, ka arodbiedrībām, kā darba ņēmēju interešu pārstāvēm, ir svarīga loma tiesību uz darbu aizstāvēšanā ekonomikas un darba vides pārstrukturēšanā un pilnveidošanā. Bez aktīvas un solidāras arodbiedrību līdzdalības, pozitīvas pārmaiņas sabiedrībā nav realizējamas.

Referendumi un vēlēšanas

"Saskaņa" atbalsta tautas iniciatīvas un tautas līdzdalības iespēju paplašināšanu lēmumu pieņemšanā un referendumos gan valsts, gan pašvaldību līmenī. "Saskaņa" iestājas par skaidriem un stingriem referendumu nosacījumiem, tajā skaitā par to izmaksu optimizēšanu un procedūras modernizēšanu, ieviešot elektronisku nobalsošanu vai parakstīšanos. kā arī iniciatoru atbildību, pietiekami augstu kvorumu un skaidri formulētām lēmumu alternatīvām.

"Saskaņa" iestājas par lemjošu referendumu ieviešanu pašvaldībās.

Darba spēka mobilitātes laikmetā un ekonomiskas emigrācijas laikā Latvijas Republikai ir svarīgi saglabāt politiskas saiknes ar saviem pilsoņiem. Tāpēc "Saskaņa" iestājas par elektroniskās balsošanas sistēmas ieviešanu. Elektroniskās balsošanas sistēmai ir jāatbilst visaugstākiem drošības standartiem un jābūt novērtētai no neatkarīgu auditoru puses. Atbilstoši jaunajām tehnoloģijām ir jāpilnveido vēlēšanu novērotāju institūts, lai nodrošinātu iedzīvotāju uzticību vēlēšanu godīgai norisei.

"Saskaņa" atbalsta Saeimas atlaišanas iespējas vienkāršošanu.

"Saskaņa" iestājas par Saeimas vēlēšanu sistēmas pilnveidošanu, kas nodrošinātu iespējas pirms termiņa atsaukt deputātus, kuri zaudējuši vēlētāju uzticību.

"Saskaņa" atbalsta pašvaldību vēlēšanu sistēmas reformu, pārejot uz tiešām Domes (padomes) priekšsēdētāja (mēra) vēlēšanām, kā arī atļaujot ne tikai politiskajām partijām, bet arī iedzīvotāju grupām izvirzīt deputātu kandidātu sarakstus vai individuālus kandidātus.

Pašvaldības

”Saskaņā” iestājas par pašvaldību – iedzīvotājiem tuvāko demokrātisko institūciju – stiprināšanu un to pilnvaru paplašināšanu, deleģējot tām plašākas pilnvaras sociālo jautājumu, veselības aizsardzības, vidējās izglītības, kultūras, sporta, drošības un sabiedriskās kārtības jomā. Jānodrošina samērība starp pašvaldībām deleģētajām funkcijām un tām pieejamo finansējumu. ”Saskaņā” atbalsta reģionu veidošanās un attīstību.

”Saskaņā” iestājas par pašvaldību finansējuma uzlabošanu, pārdalot nodokļu ieņēmumus par labu pašvaldībām.

”Saskaņā” atbalsta pašvaldību brīvu pieeju kapitāla tirgum, vienlaikus garantējot stingru kontroli pār kredītu izmantošanu.

Jānodrošina, lai valsts budžeta līdzekļu piešķiršana pašvaldībām notiktu saskaņā ar skaidriem un caurskatāmiem kritērijiem, lai tā būtu saistīta ar reģiona vajadzībām, nevis pašvaldības vadības partijisko piederību.

”Saskaņā” atbalsta likumdošanas iniciatīvas tiesību piešķiršanu pašvaldībām.

Pilsoniskās tiesības un līdzdalība

”Saskaņas” mērķis ir paplašināt iedzīvotāju pilsoniskās tiesības: piešķirt Latvijas nepilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem, kas Latvijā nodzīvojuši vismaz 3 gadus, tiesības vēlēties pašvaldības, aktīvāk iesaistīt pašvaldības iedzīvotājus budžeta veidošanā (iedzīvotāji tieši balso par daļu pašvaldības budžeta izlietošanas, lai nodrošinātu iedzīvotāju līdzdalību un arī atbildību par pašvaldības līdzekļu izmantošanu), ieviest ērtu un drošu elektronisko balsošanu.

”Saskaņā” atbalsta konsultatīvu padomju veidošanu visos līmeņos, piešķirot tām tādu statusu un tiesības, lai pilsoniskās sabiedrības viedoklis tiktu ne tikai uzklauts, bet arī ņemts vērā. Padomēm ir jākļūst reprezentatīvām, ir jābūt godīgiem un iepriekš zināmiem kritērijiem to locekļu izraudzīšanai un dalībai. Ir jānodala ekspertu padomes no konsultatīvām padomēm. Ir jāattīsta kritiskās diskusijas kultūra un spēja saskaņot atšķirīgus viedokļus.

Valsts pārvalde

”Saskaņā” uzskata, ka ir jārevidē valsts funkcijas un attiecīgi jāizveido maza un efektīva valsts pārvalde.

Ir jāattīsta ērta, droša un efektīva elektroniskā pārvalde.

Ir jānodrošina informācijas par valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamība.

Ir nepieciešams atjaunot uzticību valsts nodokļu, sociālās apdrošināšanas un veselības aprūpes sistēmai. Tāpēc ir godīgi jāinformē iedzīvotāji par sagaidāmajām problēmām un jāveic ilgtermiņa stratēģiskā plānošana. ”Saskaņā” ir pārliecināta, ka iedzīvotāji atbalstīs arī nepopulārus lēmumus, ja valsts vara skaidri norādīs un profesionāli pamatos, kā tie uzlabos situāciju un atsevišķa cilvēka dzīvi ilgtermiņā.

Personiskās dzīves aizsardzība

”Saskaņā” uzskata, ka mūsdienu informatīvajā sabiedrībā cilvēka brīvība un integritāte nav iedomājama bez drošas un noturīgas fizisko personu datu aizsardzības. Līdz šim valsts nav spējusi to nodrošināt augstā profesionālā un tehniskā līmenī. Līdz ar elektroniskas pārvaldes ieviešanu neatliekams uzdevums ir izveidot uzticamu personas datu aizsardzības sistēmu. Valsts iestādēm veicot operatīvu izmeklēšanas darbību ir jāpasargā privātpersonas no valsts iestāžu nepamatotas iejaukšanas, tai skaitā, tālrunu sarunu noklausīšanās.

Tiesu sistēma

”Saskaņā” uzskata, ka tiesiskuma nodrošināšanai ir vajadzīgs ātrs un taisnīgs tiesu process.

Ir jāveicina godīga konkurence un pašregulācija brīvo juridisko profesiju pārstāvju vidū. Jānovērš situācija, kad juridisko profesiju pārstāvji vairāk rūpējas par savām privilēģijām un ērtībām, nevis par savu funkciju pildīšanu sabiedrības labā un augstiem profesionāliem standartiem.

Ir jāizveido jauna šķīrējtiesu sistēma, lai Latvijā būtu neliels skaits augsti profesionālu un neatkarīgu šķīrējtiesu, kas atslogotu valsts tiesu sistēmu.

Ir jāattīsta juridiskā izglītība un profesionālie standarti, kā arī jāpaaugstina tiesnešu un prokuroru kvalifikācija ekonomiskajos jautājumos, lai efektīvi apkarotu korupciju un ekonomiskos noziegumus.

Jāpilnveido valsts nodrošināta bezmaksas juridiskā palīdzība, izveidojot valsts advokātu institūtu, kas aizstāvētu maznodrošinātu personu intereses gan tiesās, gan valsts un pašvaldību iestādēs.

Brīvības atņemšanas vietas

”Saskaņā” uzsver, ka cilvēktiesības ir jāievēro ne tikai atvērtajā sabiedrības dzīves daļā, bet arī slēgtajās iestādēs. Ir jānodrošina civilizēta soda izpilde, lai nebūtu pamata sūdzībām un Latvija Eiropas Cilvēktiesību tiesā nebūtu zaudētāja.

Korupcijas apkarošana

”Saskaņā” iestājas par korupcijas novēršanas un apkarošanas institūcijas neatkarības stiprināšanu, novēršot valdības iespējas ietekmēt tās darbu.

”Saskaņā” uzskata, ka nulles deklarācijas jāievieš nekavējoties, un atbalsta attiecīgas likumdošanas pieņemšanu.

”Saskaņā” atbalsta legālās prezumpcijas principa ieviešanu un konsekventu tā īstenošanu personu ienākumu likumības apliecināšanas un nodokļu nomaksas jomā.

Integrācija un iekļaujošas sabiedrības veidošana

Latvijas kultūru, reliģiju un valodu vēsturiskā daudzveidība ir mūsu valsts vērtība, svarīgs resurss un sabiedrības vienotības priekšnoteikums. Latvijas politiskās nācijas veidošana ir iespējama vienīgi uz savstarpējas cieņas un uzticības, sadarbības, iecietības un līdzdalības pamata.

Sabiedrības integrācija nozīmē sabiedrības saliedēšanu, balstoties uz kopīgu demokrātisku vērtību atzīšanu, Latvijas patriotismu, efektīvu un draudzīgu valsts valodas atbalsta politiku, visu Latvijas cilvēku vienlīdzīgu līdzdalību politiskajā, ekonomiskajā un sociālajā dzīvē.

”Saskaņa” iestājas par tādas Latvijas sabiedrības veidošanu, kurā visiem Latvijas iedzīvotājiem neatkarīgi no sociālā stāvokļa, etniskās izcelsmes, dzimtās valodas, dzimuma vai vecuma ir vienlīdzīgas iespējas.

”Saskaņa” uzskata, ka visi Latvijas iedzīvotāji ir piederīgi Latvijai un ir tās vērtība. Piederība ir cilvēka izvēle un pašnoteikšanās, izšķiroties pastāvīgi dzīvot, strādāt un audzināt bērnus Latvijā. Augstākā piederības izpausme ir aktīva pilsoniskā nostāja.

Sabiedrības integrācija ir kā divvirzienu kustības iela. Valsts pārvaldes sistēmā jāņem vērā sabiedrības kultūru daudzveidība.

Saskaņas politika

Latvijas priekšrocība ir gadsimtiem ilgas dažādu etnisko, lingvistisko un reliģisko grupu līdzāspastāvēšanas un sadarbības tradīcijas. Mūsu valstī nekad nebija starpetnisko konfliktu. Tomēr traģiskie vēstures notikumi joprojām izraisa pretrunīgu izpratni Latvijas iedzīvotājos, kuri pieder dažādām etniskām grupām.

Lai stiprinātu savu ietekmi, politisko partiju vairākums izmanto vai pat veicina emocionālās noskaņas, kas radītas no vēsturiski izveidotiem aizvainojumiem un aizspriedumiem. „Saskaņa” uzskata tādu politiku par netikumīgu un Latvijai bīstamu.

„Saskaņa” uzskata, ka sabiedrības integrācijas politikas priekšnosacījums ir dažādām grupām piederošo cilvēku savstarpēja uzticēšanās. Lai to sasniegtu, „Saskaņa” īsteno saskaņas politiku. Šīs politikas uzdevums ir pārvarēt gan ksenofobiju un pašsegregāciju, gan atteikšanos ievērot dažādām grupām piederošo Latvijas iedzīvotāju intereses un vajadzības. Uzmanībai pret visu Latvijas iedzīvotāju vajadzībām ir jābūt sabiedrības saliedēšanas politikas līdzeklim. Tikai šāda attieksme samazinās savstarpējo neuzticību un aizspriedumus un radīs cieņu starp dažādās valodās runājošiem Latvijas iedzīvotājiem, bez kā integrācija nav iespējama. Saskaņas politikas pamatā ir cieņa pret dažādu etnisko grupu interesēm, īpatnībām un vēsturisko pieredzi.

„Saskaņa” uzskata, ka multikulturālas izglītības principu nostiprināšana skolās ir sabiedrības integrācijas priekšnoteikums, radot tam dabīgu un labvēlīgu vidi. Jāveicina ikdienas komunikācija starp dažādām etniskajām grupām piederošiem jauniešiem.

Sabiedrības integrācijas politiku ir iespējams uzskatīt par veiksmīgu tikai tad, ja latviešus nemāc šaubas par latviešu kultūras attīstības iespējām un latviešu valoda ir atzīta par vienīgo valsts valodu, kā arī ja mazākumtautības ir pārliecinātas par Latvijas valdības rūpēm saglabāt viņu valodas un kultūras. Šādas garantijas kalpos savstarpējas cieņas radīšanai starp Latvijas cilvēkiem un palīdzēs formulēt Latvijas nacionālo identitāti.

Pilsonība un nepilsoņa statuss

”Saskaņā” uzskata, ka laikā, kad Latvijas neatkarība ir nostiprinājusies neatgriezeniski, Latvijas interesēm neatbilst liela pastāvīgo iedzīvotāju skaita saglabāšana ar nepilsoņa statusu. Būtiskas pastāvīgo iedzīvotāju daļas izslēgšana no demokrātiskiem procesiem palielina atsvešinātību no valsts.

”Saskaņā” uzskata, ka jāpaplašina Latvijas pilsoņu kopums, aktīvi piesaistot cilvēkus, kas ir lojāli Latvijai un gatavi darboties Latvijas labā. ”Saskaņā” iestājas par konsekventu naturalizācijas veicināšanu, kā arī nepilsoņu aktīvāku iesaistīšanu sabiedrības dzīvē, it īpaši vietējā līmenī. Naturalizācijas motivācijas pamatā ir jābūt piederības sajūtai valstij un vēlmei līdzdarboties.

”Saskaņā” iestājas par Latvijas pilsonības piešķiršanu reģistrācijas kārtībā visiem Latvijā dzimušajiem. Jaundzimušais bērns, kura abi vecāki ir nepilsoņi, var netikt reģistrēts kā Latvijas pilsonis tikai tādā gadījumā, ja bērna vecāki iesniedz dokumentālu apliecinājumu, ka bērnam tiek piešķirta citas valsts pilsonība.

”Saskaņā” iestājas par Latvijas pilsonības piešķiršanu reģistrācijas kārtībā visiem nepilsoņiem jauniešiem, kas sekmīgi absolvē Latvijas Republikas vidējās vai pamatizglītības iestādes, kā arī par naturalizācijas atvieglojumiem gados veciem cilvēkiem un personām ar īpašām vajadzībām.

”Saskaņā” iestājas par dubultpilsonības atļaušanu, nešķirojot otrās pilsonības valstis.

”Saskaņā” uzskata, ka balsstiesību piešķiršana nepilsoņiem pašvaldību vēlēšanās veicinās viņu līdzdalību sabiedrības dzīvē un līdz ar to arī integrāciju.

”Saskaņā” iestājas par to, lai rūpīgi tiktu pārskatīti profesiju un amatu ierobežojumi, kā arī citi nepolitiska rakstura ierobežojumi nepilsoņiem. Nepilsoņiem jāpiešķir ar pilsoņiem vienlīdzīgas tiesības uz vecuma pensiju, kā arī uz politiski represētās personas statusa saņemšanu.

Valodas politika

”Saskaņā” uzskata, ka atbildība par vienīgās valsts valodas, t.i., latviešu valodas, saglabāšanu un attīstību ir jāuzņemas visiem Latvijas iedzīvotājiem. Valsts valodas prasme un lietošana ir viens no svarīgākajiem Latvijas sabiedrību vienojošiem faktoriem.

”Saskaņā” uzskata, ka valsts valodas prasme uzskatāma ne tikai par Latvijas cilvēku pienākumu, bet arī par viņu tiesībām. Tāpēc ”Saskaņā” iestājas par efektīvas bezmaksas valsts valodas apguves sistēmas izveidošanu, kas pieejama visiem, kam tā ir nepieciešama.

”Saskaņā” uzskata, ka visiem Latvijas iedzīvotājiem ir nepieciešama vairāku valodu prasme, un izglītības sistēmai, ieskaitot mūžizglītību, jābūt vērstai uz šī mērķa sasniegšanu. ”Saskaņā” iestājas par ES valodu, ka arī Latvijas tradicionālo mazākumtautību valodu apgušanu izglītības sistēmas ietvaros.

”Saskaņā” iestājas par Vispārējās konvencijas par minoritāšu aizsardzību normu īstenošanu pilnā apjomā un atrunu (deklarāciju), kas izdarītas, konvenciju ratificējot, atsaukšanu. ”Saskaņā” iestājas par mazākumtautību valodu izmantošanu saziņā ar valsts un pašvaldību institūcijām vietās, kur mazākumtautības dzīvo tradicionāli vai nozīmīgā skaitā. Tas nodrošinās iedzīvotāju interešu pilnīgāku ievērošanu un paaugstinās pašvaldību darba efektivitāti.

”Saskaņā” iestājas par plašākām iespējām lietot svešvalodas un mazākumtautību valodas visos izglītības sistēmas līmeņos, izmantojot bilingvālās izglītības pozitīvo pieredzi un sabalansējot vairākus uzdevumus: valsts valodas efektīvas apgūšanas nodrošināšanu, etniskās identitātes saglabāšanu visiem iedzīvotājiem, iecietības audzināšanu, kā arī tādu prasmju iegūšanu, kas ir vajadzīgas dzīvei mūsdienu atvērtajā Eiropā.

”Saskaņā” iestājas par lielākām pamatskolu, vidusskolu un augstskolu tiesībām piedāvāt izglītības programmas dažādās valodās, par skolotāju, kuri spēj mācīt mazākumtautību valodās, sagatavošanu par budžeta līdzekļiem, par izglītības eksporta veicināšanu dažādās valodās.

”Saskaņā” uzskata latgaliešu valodu par unikālu Latvijas kultūras bagātību un iestājas par tās oficiālu atzīšanu, atbalstu un lietošanu līdzās valsts valodai pašvaldībās, kurās pastāv pieprasījums pēc tās un iespējas to nodrošināt.

Vienlīdzības nodrošināšana

”Saskaņā” īpaši uzsver, ka tiesības ir īstenojamas bez jebkādas diskriminācijas. ”Saskaņā” iestājas par konsekventu un pilnīgu Eiropas pretdiskriminācijas normu īstenošanu visās jomās.

Vienlīdzībai ir jābūt ne tikai formālai, bet arī efektīvai, jāpastāv videi un reālām iespējām vienlīdzīgi īstenot tiesības. Jānodrošina, lai tiesību aizsardzības iestādes, tiesu sistēmas un valsts pārvaldes iestādes bez jebkādas divkosības ievērotu vienlīdzības principu un vērstos pret katru diskriminācijas gadījumu.

”Saskaņā” iestājas par plašākām pilnvarām Tiesībsarga institūcijai kā iestādei, kas atbild par diskriminācijas aizlieguma ievērošanu, paredzot Tiesībsargam plašākas tiesības vērsties tiesā, kā arī ierosināt sodīt konkrētus ierēdņus par vienlīdzības principa pārkāpumiem, Tiesībsarga pieprasītās informācijas novēlotu sniegšanu un citiem pārkāpumiem.

”Saskaņā” uzskata, ka dzimumu līdztiesība jānodrošina ne tikai deklarāciju līmenī, bet arī praksē, pirmkārt attiecībā uz vienādu samaksu par vienādu darbu vīriešiem un sievietēm. ”Saskaņā” atbalsta sieviešu aktīvu dalību Latvijas valsts politiskajā dzīvē.

”Saskaņā” uzskata, ka starptautiskie dokumenti un mehānismi uzskatāmi par spēcīgu līdzekli pretdiskriminācijas likumdošanas pilnveidošanai un vienlīdzības nodrošināšanai. ”Saskaņā” iestājas par Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 12. Papildprotokola par vispārējo diskriminācijas aizliegumu ratifikāciju, kā arī Eiropas Pārskatītās sociālās hartas ratifikāciju un tiesību piešķiršanu Latvijas iedzīvotājiem iesniegt kolektīvas sūdzības par Hartas pārkāpumiem.

”Saskaņā” iestājas par iespēju nodrošināšanu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām pilnvērtīgi piedalīties visās sabiedrības dzīves jomās.

Ekonomiskā politika

Ekonomiskās politikas mērķi

”Saskaņā” iestājas par sociāli atbildīgu, uz zināšanām balstītu un labai draudzīgu tirgus ekonomiku. ”Saskaņas” ekonomiskās politikas mērķis ir izveidot tādu sociāli atbildīgu ekonomisku iekārtu, kas jebkuros ārpolitikas un ārējās ekonomikas nosacījumus apstākļos, neatlaidīgi sekojot sociāldemokrātijas vērtībām, nodrošinātu noturīgu sabiedrības attīstību ilgtermiņā un katra valsts iedzīvotāja labklājību.

”Saskaņā” uzskata, ka ekonomiskas izaugsmes uzdevums ir nodrošināt cilvēka dzīves pamatu, uzlabot dzīves un darba kvalitāti, samazināt atkarību un veicināt patstāvīgu rīcībspēju, nodrošināt dzīvības un veselības aizsardzību, drošību, palielināt dzīves un labākas nākotnes izredzes, veicināt jaunradi un pašiniciatīvu. Jānovērš viss, kas iznīcina dabiskos dzīves pamatus, samazina dzīves kvalitāti un apdraud labākas nākotnes izredzes. ”Saskaņā” iestājas par politisko izvēli, kas balstās ne tikai uz iekšzemes kopprodukta (IKP) pieaugumu, jo IKP pats par sevi var liecināt tiklab par sabiedrības progresu, kā par atteikšanos no tā.

”Saskaņā” uzskata, ka attīstības nolūkā nepieciešama sociālā vienošanās. Mēs vēlamies attīstību vairākuma, nevis mazākuma interesēs.

”Saskaņā” uzskata, ka labklājības un dzīves kvalitātes noteicošās pazīmes ir ienākumu sadalījums, sagaidāmais dzīves ilgums un izglītības līmenis. Šādi rādītāji ļauj politiski saistīt konkrētus pasākumus ar izvērtējamiem mērķiem, tādējādi palielinot sabiedrības uzticību un atbalstu politikai.

”Saskaņā” uzskata, ka galvenais izaugsmes veicināšanas faktors ir inovācijas, nevis resursu izmantošanas palielināšana.

Strādājošajiem Latvijā jābūt starptautiski konkurētspējīgām algām un humāniem darba apstākļiem. Labs darbs veicina līdzdalību sabiedrībā un kāpina pašcieņu.

”Saskaņā” iestājas par sociālu un taisnīgu attīstību. Sociāli taisnīgas sabiedrības ir stabilākas, veiksmīgākas, demokrātiskākas un laimīgākas nekā sašķeltas sabiedrības, kurās valda nevienlīdzība. Cilvēku dzīves izredzes nevar būt atkarīgas no vecuma, dzimuma vai etniskās izcelsmes. Sabiedrības finansializēšanai ir jābūt ierobežotai. Riskus nedrīkst turpināt individualizēt. Īpašums un turība uzliek pienākumus, tostarp pienākumu solidarizēties ar vājākajiem.

Ekonomiskās politikas pamatprincipi

”Saskaņā” Latvijas ekonomikas attīstību paredz balstīt uz šādiem pamatprincipiem.

– Būtiska valsts loma ekonomikas vadībā valsts reālas ekonomikas konkurētspējas nodrošināšanai. Globalizācija pašreizējā fāzē nozīmē tādu ekonomisko pasauli, kas visas valstis atver ārvalstu investīcijām un transnacionālām korporācijām, tādējādi samazinot attīstības valstu konkurētspēju. Attīstības valstīm bez spēcīga privātā sektora, tai skaitā Latvijai, šādos apstākļos ir jānodrošina aktīva un efektīva ekonomikas vadība. Valsts loma ekonomikas vadībā Latvijā būs izšķiroša tikmēr, kamēr iekšzemes privātais sektors kļūs par aktīvu partneri ekonomikas attīstībā.

– Importa aizvietošana kā līdzeklis Latvijas atkarības mazināšanai no importa precēm un pakalpojumiem, kā arī virzībai uz iespējami augstāku ekonomikas pašpietiekamības līmeni (it īpaši

tajās nozarēs, kur Latvijai ir visi nepieciešamie dabas un cilvēkresursi, piemēram, pārtikas rūpniecībā un atjaunojamo resursu enerģētikā). Šis princips ir nesaraucjami saistīts ar iekšējā tirgus attīstības veicināšanu.

– Eksporta veicināšana ar pakāpenisku un mērķtiecīgu pievienotās vērtības paaugstināšanu, tiecoties uz maksimāli augstu pašmāju resursu vietējās apstrādes pakāpi, kā arī eksporta pakalpojumu kvalitātes un zinātnietilpības paaugstināšanas veicināšanu.

– Ģeopolitisko priekšrocību izmantošana, šā unikālā Latvijas konkurētspējas stūrakmens potenciālu pilnībā izmantojot, piemēram, transporta un loģistikas jomā, kā arī Latvijai kā investīciju platformai Eiropas Savienības mazo un vidējo uzņēmumu ienākšanai NVS tirgos.

– Atbildīga ārvalstu investīciju piesaistīšana kā līdzeklis kapitāla, tehnoloģiju un zināšanu piesaistei nozarēs, kuru optimāla attīstība nav iespējama, izmantojot tikai pašmāju resursus un zināšanas.

– Fiskālās un monetārās politikas balstīšana precikliskuma principā, par virsmērķiem nosakot ilgtspējīgu izaugsmes tempu un tiekšanos uz pilnu nodarbinātību (pretstatā bezkompromisa nacionālās valūtas stabilitātei, finanšu sektora stabilizācijai un fiskālajai konsolidācijai).

Ekonomiskās politikas uzdevumi

”Saskaņā” uzskata, ka ir jānodrošina stabili augsti ekonomikas izaugsmes tempi, lai Latvija kļūtu par valsti ar modernu industriālu ekonomiku un augstiem ienākumiem uz vienu iedzīvotāju. Šis ekonomiskās politikas uzdevums ir aktuāls jebkādi attīstības valstij, bet mūsdienā Latvijai tas ir kļuvis par valsts izdzīvošanas priekšnoteikumu.

Ekonomiskās krīzes apstākļos saruka IKP un palielinājās bezdarbs, bet labējo partiju finanšu stabilizācijas politika noveda pie tā, ka milzīgs darbaspējīgo iedzīvotāju skaits aizbrauca un turpina braukt projām no Latvijas. Tikai tad, kad apstāsies Latvijas iedzīvotāju skaita samazināšanās emigrācijas dēļ, kura rada tautas izzušanas draudus, būs pamats teikt, ka valsts ir izglābta.

Strauja ražošanas izaugsme un darba vietu radīšana dos impulsu iekšzemes tirgus pieprasījumam, veicinās demogrāfiskās situācijas uzlabošanu (jaunu ģimeņu veidošanu, bērnu dzimšanu un audzināšanu), pārtrauks iedzīvotāju aizplūšanu no laukiem uz pilsētām, kā arī veicinās Latvijas iedzīvotāju atgriešanos dzimtenē.

Ekonomiskās politikas līdzekļi

Latvijas ekonomika var attīstīties, galvenokārt pārdodot ārzemēs preces un pakalpojumus ar lielu pievienoto vērtību, jo iekšējais tirgus ir ļoti mazs. Lai tādas preces ražotu, Latvijai ir nepieciešama industrializācija.

Attīstītās valstis kļūva bagātas, veicinot savas ekonomikas industrializāciju, saglabājot iekšējo tirgu slēgtu, un tikai tad, kad tās kļuva konkurētspējīgas, iestājās par atklātiem tirgiem, līdzīgi paņemot kāpnes, kuras ļāva tām nokļūt bagātības virsotnē.

Pēc tam, kad Latvija bija pievienojusies Pasaules Tirdzniecības organizācijai, iestājusies ES, kā arī ieviesusi praktiski nemainīgu lata kursu pret eiro, tā tagad nevar izmantot muitas nodevas importa straumes regulēšanai, subsidēt, īstenot citus protekcionisma politikas instrumentus, kā arī izmantot nacionālās valūtas kursa maiņu eksporta veicināšanai.

Līdzekļi, kas palikuši valsts rīcībā, ir valsts atbalsts reālas ekonomikas attīstībai, t.sk. tiešas valsts investīcijas uzņēmumu pamatkapitālā, nodokļu politika un finanšu tirgus regulējums.

Valsts atbalsts ekonomikas attīstībai

”Saskaņā” uzskata, ka valstij aktīvi jāpiedalās ekonomikas izaugsmes veicināšanā, industrializācijā, darba vietu radīšanā, privāto investīciju piesaistē, infrastruktūras izveidē. Šai nolūkā valsts pārvaldībā

jāsaglabā uzņēmumi, kuri jau ir valsts kontrolē, un ir jāizveido jauni uzņēmumi, palielinot valsts daļu kopējā Latvijas kompāniju kapitālā.

Publiskajā sektorā jāpatur uzņēmumi, kurus privātā sektora investori atsakās finansēt, jo uzskata tos par riskantiem, lai gan ilgtermiņā tie ir dzīvotspējīgi. Valsts var nodibināt „parauguzņēmumus”, lai dotu sākotnēju impulsu nozares attīstībai, kā arī nozares, kur vienīgā piegādātāja pastāvēšana ir labākais veids, kā apkalpot tirgu, vai arī galvenie ražošanas izdevumi ir saistīti ar izplatīšanas tīklu būvēšanu.

Valstij piederošiem uzņēmumiem ir jābūt pakļautiem tirgus konkurencei. Valstij piederošs uzņēmums tiek vadīts tāpat kā veiksmīgs privāts uzņēmums.

Valstij piederošu uzņēmumu padomēs nedrīkst būt politiķi un ministriju ierēdņi, bet tikai speciālisti, kurus ieceļ amatā, lai nodrošinātu uzņēmumam izvirzītā mērķa sasniegšanu. Ja uzņēmums nenasiedz plānotos rezultātus un tā vadība nespēj piedāvāt risinājumus, tā tiek nomainīta.

Valsts atbalsta mehānismi:

- Nacionālās Attīstības bankas izveide: (a) kapitalizējot no tiešām budžeta dotācijām, pensiju 2. plāna līdzekļu ieguldījumiem (pārņemot šo līdzekļu pārvaldi atpakaļ no privātā sektora) un valsts norēķinu līdzekļiem (pārceļot visus valsts kontus un norēķinus uz šo banku); (b) kredītu un garantiju izsniegšana prioritārajiem uzņēmumiem, kā arī īpaša Mazo un vidējo uzņēmumu attīstības programma (piemēram, sadarbojoties ar valsts un universitāšu uzraudzībā izveidotiem biznesa inkubatoriem); (c) kredītu kombinēšana ar privātā sektora finansējumu un ES līdzfinansējumu (nodrošinot finanšu sviras principu); (d) valsts līdzfinansējums stratēģiskos projektos, piemēram, Latvijas uzņēmumam veicot investīcijas ES vai NVS ražošanas uzņēmumu iegādē, tādējādi nodrošinot ražotņu pārcelšanu uz Latviju (t.i., tieši veicinot tehnoloģisko pārnesei un nodarbinātību);
- atbilstoša likumdošanas ietvara un motivācijas mehānismu izveide, lai nodrošinātu privātā sektora finansējumu reālajai ekonomikai;
- ES līdzfinansējuma novirzīšana ekonomikas attīstības prioritātēm;
- prioritāro pētniecības un attīstības nozaru finansējums;
- infrastruktūras attīstība (ostu pievadinfrastuktūra un termināļi, dzelzceļš, autoceļi, energoinfrastuktūra un siltumapgādes infrastruktūra);
- prioritāro uzņēmumu ārējais mārketings un valsts atbalsts jaunu tirgu apgūšanā, tai skaitā optimizējot šo funkciju veikšanai nepieciešamo institucionālo ietvaru;
- nodokļu atlaides stratēģiskām ekonomiskām aktivitātēm;
- nozaru prioritātēm pielāgota augstākās un profesionālās izglītības un zinātniskās pētniecības politika un finansējums.

Nodokļi

”Saskaņā” uzskata, ka nodokļu sistēmas pilnveidošanas mērķis ir līdztekus valsts maksātspējas saglabāšanai nodrošināt arī augstu motivāciju ekonomikas attīstībai, mazināt interesi izvairīties no nodokļu maksāšanas un palielināt budžeta ienākumus. Šai nolūkā ekonomiski pamatotā laika posmā nodokļu slogs ir jāpārceļ no darbaspēka, reālās ekonomikas peļņas un produktīva patēriņa uz zemi un neražojošiem resursiem, tajā skaitā:

- jāsamazina nodokļi darbaspēkam, kā arī ražošanas rezultātam, kas ietver ražošanas izdevumus (ienākuma nodokļi, pievienotās vērtības nodoklis);
- jāveic zemesgabalu pārvērtēšana atkarībā no to izmantošanas un nodokļu sistēmas pamatā jāliek ar zemi saistīti radītāji;
- jāatbrīvo no nodokļiem nelielas dzīvojamās telpas;
- jāievieš progresīvais ienākuma nodoklis fiziskajām personām;
- jāievieš vai jāpalielina nodokļi neražojošiem resursiem (piemēram, luksusa priekšmetiem);
- jānosaka nekustāmā īpašuma nodokļa progresīvā likme;

– jāievieš paaugstināta un progresīva nodokļu likme tirdzniecībai ar nekustamo īpašumu, kuras lielums būs atkarīgs no tirgus, nevis no īpašuma kadastrālās vērtības;
- jā saglabā samazinātais pievienotās vērtības nodoklis grāmatām un mācību līdzekļiem;
- pakāpeniski jāsamazina pievienotās vērtības nodoklis pirmās nepieciešamības pārtikas precēm un medikamentiem.

”Saskaņā” uzskata, ka uzņēmumiem, kas iegulda reālajā ekonomikā, ir jānodrošina nodokļu priekšrocības. ”Saskaņā” iestājas par:

– reinvestētās peļņas pilnīgu atbrīvošanu no nodokļiem;
– valsts līdzfinansējumu uzņēmumiem, kas investē reālajā ekonomikā, tajā skaitā nolūkā palielināt ES struktūrfondu pieejamību;
– administratīvā sloga atvieglošanu, t.sk. nodokļu maksājumu skaita samazināšanu gada laikā;
– nodokļu aplikšanas veida – vienots nodoklis vai nodeva – izvēli mazajiem un jaunajiem uzņēmumiem;
– nodokļu atvieglojumiem inovatīvajiem uzņēmumiem;
– „nodokļu brīvdienām” jaunajiem uzņēmumiem, īpaši tiem, kas dibināti un darbojas ekonomiski depresīvajos rajonos.

”Saskaņā” iestājas par nodokļu atlaidēm:

- ģimenēm ar bērniem – par katru bērnu ģimenē samazinot gan nekustamā īpašuma, gan iedzīvotāju ienākuma nodokli, kā arī iestājas par ienākuma nodokļa neapliekamā minimuma būtisku palielināšanu par apgādībā esošiem bērniem. Ienākuma nodokļa attaisnotie izdevumi par bērnu izglītību tuvināmi reālajiem izdevumiem;
– uzņēmējiem, kas nodarbina jauniešus vecumā līdz 25 gadiem.

Finanšu tirgus regulējums

„Saskaņā” iestājas par valsts garantiju sistēmas izveidošanu reālās ekonomikas kreditēšanai.

„Saskaņā” atbalsta banku sistēmas augstāku kapitalizāciju.

”Saskaņā” atbalsta stingrāku regulējumu augsti spekulatīviem finanšu produktiem, tajā skaitā atvasinātiem finanšu instrumentiem.

”Saskaņā” uzskata, ka Eiropas Savienībai ir jāuzņemas saistības sakarā ar efektīvāku reitingu aģentūru uzraudzību. Ir nepieciešams nodrošināt, lai tiesneši vienlaikus nav arī ieinteresētās personas. Jāapsver iespēja ieviest publiskā sektora pārraudzītu reitingu aģentūru.

”Saskaņā” atbalsta finanšu transakciju nodokļa ieviešanu.

”Saskaņā” atbalsta Latvijas iedzīvotāju ilgtermiņa uzkrājumu programmu stimulēšanu, tajā skaitā Latvijas iedzīvotāju ilgtermiņa bankas depozītu bez izņemšanas tiesībām atbrīvošanu no nodokļiem.

Prioritātes ekonomikas nozarēs

Industriālā politika

”Saskaņā” iestājas par aktīvu valsts industriālās politikas stratēģiju, stingri pieturoties pie savas ekonomiskās politikas pamatprincipiem; par industriālās politikas praktisko pamatu izvirzot visaptverošu valsts atbalstu četrām stratēģiskajām nozarēm: mežsaimniecībai un kokrūpniecībai, lauksaimniecībai un tās industriālajām saskarnozarēm, transportam un loģistikai, enerģētikai, kā arī savās nozarēs vadošajiem vai arī jauniem un perspektīviem uzņēmumiem (t.s. „nacionālajiem čempioniem”) pārējās nozarēs.

Mežsaimniecība un kokrūpniecība – importa aizvietošana un trūkstošo kapacitāšu attīstīšana (papīra/celulozes rūpniecība, koksnes koģenerācijas attīstība, vietējo koksnes resursu izmantošana celtniecības jomā, mēbeļu ražošanas attīstība); atbalsts esošajiem nozares flagmaņiem, kuri eksportē produktus ar relatīvi augstu pievienoto vērtību; neapstrādātas vai pirmatnēji apstrādātas koksnes eksporta minimizēšana (tai skaitā kritiski izvērtējot nozarē strādājošo ārvalstu investoru darbību un motivējot šos uzņēmumus veikt investīcijas augstākas pievienotās vērtības procesu attīstīšanā). Īslaicīgs pamatresursu eksports pieļaujams tikai tādā gadījumā, ja nopelnītie ārvalstu valūtas līdzekļi tiek ieguldīti kokrūpniecības tehnoloģijās, uz kuru pamata tiek attīstītas trūkstošās industriālās kapacitātes.

Lauksaimniecība un tās industriālās saskarnozares – agroindustriālās kooperācijas veicināšana visos vērtības ķēdes posmos (tehnika-pārstrāde-noiets un krājaizdevu funkcija), pārtikas pašpietiekamības veicināšana, ES tiešo maksājumu apjoma līdzsvarošana vismaz ar ES vidējo līmeni, enerģētiskās neatkarības un importa aizvietošanas veicināšana, attīstot biodegvielas izejvielu kultivēšanu, atbalsts perspektīvu nišu produktiem (piemēram, kviešu kultivēšana, ekopārtika, ekotūrisms u.tml.); mazumtirdzniecības tīklu reforma, veicinot Latvijas ražojumu īpatsvaru.

Transports un loģistika – Latvija kā tranzīta platforma preču plūsmai no/uz Krieviju, NVS un Centrālāziju, kā arī Ķīnu un Dienvidaustrumāziju; pārkrauto kravu pievienotās vērtības attīstība, it īpaši konteineru un autobūves ražojumu pārkraušanas un loģistikas veicināšana Latvijas ostās un iekšzemes loģistikas centros un ārvalstu stratēģisko investoru piesaiste šajā jomā; īpašs akcents kravu piesaistei virzienā Rietumi–Austrumi, aktīvi attīstot sadarbību ar Rietumeiropas un Ziemeļvalstu partneriem; valsts aktīva iesaiste nozares infrastruktūras attīstībā, tai skaitā kopprojektos ar ārvalstu investoriem.

Enerģētika – fosilās enerģijas daudzuma samazināšanas un sadārdzināšanas apstākļos tradicionālās degvielas pakāpeniska daļēja aizstāšana ar alternatīviem atjaunojamiem enerģijas resursiem; reālas ekonomikas pārceļšana uz tādām jaunām tehnoloģijām, produktiem un ražošanas procesiem, kas balstīti enerģijas un resursu efektivitātē; rūpniecības ekoloģiskā politika Latvijā investīciju piesaistes pozīciju nostiprināšanai; lielas nodarbinātības iespējas.

Tūrisms un kūrorti - attīstīt tūrismu un reklamēt Latviju kā tūrisma galamērķi ar skaistu un ekoloģiski tīru dabu, izcilu arhitektūru un citu vēsturisko un kultūras mantojumu. Attīstīt gan lauku tūrismu, gan lielās pilsētas, gan veidot kūrortpilsētas. „Saskaņā” uzskata, ka Jūrmalai ir jāatgriežas kūrortpilsētas statuss. Jāizskata iespēja arī citām pilsētām piešķirt kūrortu statuss. Veicināt sanatoriju atdzimšanu un saglabāšanu.

Lauksaimniecības politika

Latvijas lauku attīstību apgrūtina virkne faktoru, tai skaitā:

- kritiski zems iedzīvotāju blīvums, kas turpina samazināties, apdraudot lauku apdzīvotību un izraisot sociālās un ekonomiskās infrastruktūras sadārdzināšanos;
- zema ražība un efektivitāte, zemi ienākumi lauksaimniecībā, kas saistīti ar agroklimatisko apstākļu radītām papildu izmaksām, novecojušu tehniku un tehnoloģiju;
- pārtikas nozares pārstrādes jaudu nepietiekama noslogotība, lauksaimniecības izejvielu ražošanas jaudu nepietiekamība;
- pārāk zemi ienākumi, kas neļauj veikt investīcijas un paaugstināt labklājību lauku teritorijā;

- nepietiekama pieredze un zināšanu trūkums lauksaimnieciskajā un nelauksaimnieciskajā uzņēmējdarbībā un biznesa vadībā;
- vides aizsardzības, dzīvnieku labturības un higiēnas normu neievērošana lielā daļā lauku saimniecību, kas ierobežo lauksaimnieku konkurētspēju vai izraisa lauksaimnieciskās ražošanas pārtraukšanu;
- augsts bezdarba līmenis un ierobežotas nodarbinātības iespējas ārpus lauksaimnieciskās darbības, kā rezultātā lauku iedzīvotāju ienākumi un lauku ainavas uzturēšana ir ļoti saistīta ar lauksaimniecisko ražošanu;
- ilgtspējīga, tālredzīga skatījuma uz Latvijas lauku attīstību trūkums.

”Saskaņā” iestājas par Latvijas lauksaimniecības attīstības stratēģijas izstrādi, pamatojoties uz šādiem pamatprincipiem:

- lauku iedzīvotāju aizplūšanas apturēšana, veicinot dažādus uzņēmējdarbības veidus laukos, atbalstot laukus kā dzīvesvietu citur strādājošiem, palielinot atbalstu vidējiem un mazajiem lauksaimniekiem;
- prioritāro valsts atbalsta virzienu noteikšana, ņemot vērā reģionālos agroklimatiskos apstākļus;
- konsultāciju dienesta darba uzlabošana, nodrošinot zemniekiem pilnīgu informāciju un paplašinot ekonomisko, t.sk. biznesa vadības, kā arī juridisko palīdzību;
- eksporta atbalsta pasākumu paplašināšana, nodrošinot saražotās produkcijas virzību pasaules tirgos;
- lauksaimniecības kontrolējošo iestāžu darba optimizācija un konsolidācija, samazinot administratīvo slogu zemniekiem un lauku uzņēmējiem;
- lauksaimniecisko, it īpaši lopkopības, risku apdrošināšanas sistēmas attīstība;
- zinātniskā atbalsta nodrošināšana inovatīvu risinājumu radīšanai lauksaimniecības ražošanas efektivizācijai un attīstībai.

Vides politika

”Saskaņā” iestājas par valsts atbalsta nodrošināšanu ekoloģisko tehnoloģiju attīstībai, it īpaši uzsverot atjaunojamās un alternatīvās enerģijas jomu.

”Saskaņā” iestājas par stingrāku valsts uzraudzību un kontroli pār dabas resursu (mežu, kūdras purvu, grants karjeru utt.) izmantošanu, novēršot to izlietošanu savtīgās šauru grupu interesēs.

”Saskaņā” atbalsta likumdošanas sakārtošanu atkritumu šķirošanas, pārstrādes un depozītu sistēmas ieviešanas jomā.

Aktīvi turpināmi daudzdzīvokļu ēku siltināšanas projekti, nosakot to kā prioritāti ES fondu apgūšanā. Jāstimulē zema enerģijas patēriņa un pasīvo ēku būvniecība.

”Saskaņā” uzskata, ka jānodrošina Baltijas jūras un piekrastes kāpu aizsardzība un ilgtspējīga attīstība.

Jānodrošina sabiedrības pieeja dabas un kultūras objektiem, pilnveidojot likumisko regulējumu attiecībās starp privātīpašumu un sabiedrības tiesībām un interesēm.

”Saskaņā” iestājas par atsevišķu valsts funkciju deleģēšanu vides NVO sektoram konkrētu valsts uzdevumu veikšanai, tajā skaitā vides izglītībā, vides monitoringā, sabiedriskajā kontrolē, vides objektu uzturēšanā u.c., paredzot attiecīgu finansējumu.

Jāatbalsta bioloģiskā lauksaimniecība, kā arī lauku un ekotūrisma uzņēmēji.

Sociālā politika

”Saskaņā” uzskata, ka sociālās politikas pamatmērķis ir Latvijas iedzīvotāju dzīves līmeņa un kvalitātes paaugstināšana, ikviena cilvēka sociālā aizsardzība, tādas valsts un pašvaldību finansiāli garantētas sociālās drošības sistēmas izveide, kas reāli nodrošinās iedzīvotājus vecumdienās un aizsargās viņus bērnu piedzimšanas gadījumā un to audzināšanā, kā arī sociālā riska gadījumos (slimība, darba zaudējums, tuvinieku nāve).

Ikvienam valsts iedzīvotājam ir tiesības uz sociālo aizsardzību neatkarīgi no vecuma, pilsonības, etniskās izcelsmes, reliģiskās vai politiskās pārliecības, partijas piederības un citiem rādītājiem. Sociālajiem pakalpojumiem ir jābūt viegli pieejamiem un saprotamiem, to saņemšanai jābūt savlaicīgai. Iedzīvotāji plašāk jāinformē par iespējām, ko nodrošina likumdošana, informēšanā iesaistot arodbiedrības un citas nevalstiskās organizācijas.

Valstij jāgarantē katram tās iedzīvotājam iespēja brīvi izvēlēties nodarbošanos un ar savu darbu nopelnīt dzīvei nepieciešamos līdzekļus, vienādi priekšnoteikumi katra personības brīvai attīstībai, ģimenes aizsardzībai, atbalstīšanai un attīstībai, dzīves grūtību pārvarēšanai vai mazināšanai, sniedzot palīdzību un radot pašpalīdzības iespējas.

”Saskaņā” iestājas par Pārskatītās Eiropas Sociālās hartas ratifikāciju, atbalstot visas tās normas, kas ļautu paaugstināt Latvijas iedzīvotāju dzīves līmeni un kvalitāti, kā arī piešķirot Latvijas iedzīvotājiem tiesības iesniegt kolektīvas sūdzības par Hartas pārkāpumiem.

Demogrāfija un ģimenes politika

Lai nodrošinātu Latvijas valsts pastāvēšanu, nepieciešams izveidot ilgtermiņa programmu demogrāfiskās situācijas uzlabošanai un sociāli atbildīgas ģimenes politikas īstenošanai. Galvenais šādas politikas uzdevums ir mazināt dzīves kvalitātes pazemināšanos un nabadzības risku ģimenēm ar bērniem, sniedzot tiešu un netiešu finansiālo atbalstu šīm ģimenēm.

”Saskaņā” iestājas par to, lai par katru bērnu ģimenē noteikt gan nekustamā īpašuma, gan iedzīvotāju ienākuma nodokļa atlaides.

”Saskaņā” iestājas par to, lai tiktu būtiski palielināts ienākuma nodokļa atvieglojums par apgādībā esošiem bērniem. Ienākuma nodokļa attaisnotie izdevumi par bērnu izglītību jātuvina reālajiem izdevumiem.

Jāievieš valsts attīstības jeb bezbērnu nodoklis, kuru maksā ģimenes bez bērniem. Gadījumos, ja bērni nevar būt veselības problēmu dēļ, nodokļa likme tiek samazināta.

”Saskaņā” atbalsta progresivitātes principu ģimenes valsts pabalstam – ar katru bērnu ģimenei palielināt pabalsta apmēru. Ievērojami jāpaaugstina ģimenes valsts pabalsts par trešo un nākamajiem bērniem ģimenē.

”Saskaņā” atbalsta valsts iemaksu sociālās apdrošināšanas budžetā par mātēm un tēviem, kuri nestrādā algotu darbu, jo kopj bērnus no pusotra līdz divu gadu vecumam vai no divu gadu vecuma līdz laikam, kad bērnu ir iespējams iekārtot pirmskolas bērnu iestādē, vai kuri kopj bērnu invalīdu.

”Saskaņa” iestājas par to, lai jaunajām ģimenēm, kurās aug vismaz viens bērns, tiktu samazinātas procenta likmes pirmajam nekustamā īpašuma kredītam, ko garantētu un izsniegtu valsts banka, kā arī par šādu kredītu procentu maksājumu iekļaušanu iedzīvotāju ienākuma nodokļa attaisnotajos izdevumos.

”Saskaņa” iestājas par to, lai sievietēm par katru bērnu tiktu samazināts pensijas vecums.

Jānodrošina bērnu aprūpei nepieciešamo sociālo pakalpojumu pieejamība – vietas bērnudārzos un bērnu aprūpes centros, kā arī jārada apstākļi, lai bērnu aprūpe mājās būtu ekonomiski iespējama. Valstij jāgarantē, lai bērns saņemtu nepieciešamo aprūpi un izglītību arī tad, ja viņa ģimene nespēj to nodrošināt.

Bērna kopšanas otrā posma pabalsts ir jāturpina maksāt arī mātēm, kuras vietu trūkuma dēļ nevar iekārtot bērnu pirmsskolas iestādē.

Mācību līdzekļu iegādei katra gada augustā jāievieš piemaksa ģimenes pabalstam. Grāmatas un darba burtnīcas vispārizglītojošo skolu audzēkņiem ir jānodrošina bez maksas.

”Saskaņa” uzskata, ka jāparedz priekšrocības bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, kā arī jauniešiem, kuri auguši vismaz triju bērnu ģimenē un kuri, sekmīgi nokārtojot iestājekārtības eksāmenus augstskolā, var pretendēt uz valsts budžeta vietām vai saņemt mācību maksas atlaides.

”Saskaņa” iestājas par uzturlīdzekļu apjoma samērošanu ar faktiski nepieciešamajiem izdevumiem audžuģimenēs un aizbildnībā esošiem bērniem.

”Saskaņa” uzskata, ka skaidri un valsts interesēm atbilstoši imigrācijas noteikumi ir labākais veids, kā cīnīties pret neregulāro darba migrāciju. Tāpēc ”Saskaņa” atbalsta imigrācijas politikas liberalizāciju, definējot skaidrus kritērijus, ko nosaka ilgtermiņa stratēģija, daba tirgus vajadzības un integrācijas kapacitāte. Jāizstrādā un jāīsteno efektīva jauno imigrantu integrācijas politika, izmantojot atbilstošu ES fondu līdzekļus.

Nodarbinātība

”Saskaņa” uzskata, ka darbs ir cilvēka svarīgākā pašrealizācijas forma, kas viņu un viņa ģimeni nodrošina ar iztikas līdzekļiem, veicina radošo domāšanu un sociālos kontaktus.

Reālai tautsaimniecības attīstībai ir nepieciešams kvantitatīvs un kvalitatīvs darbaspēka pieaugums. Tas saistīts ar nodarbinātības līmeņa paaugstināšanos, zema bezdarba līmeņa nodrošināšanu, darbaspēka profesionālo un teritoriālo mobilitāti.

Darba samaksai ir jābūt pietiekamai, lai nodrošinātu iztiku ģimenei. ”Saskaņa” iestājas par minimālās darba algas noteikšanu reālā iztikas minimuma apmērā.

Darba ņēmēju tiesību aizsardzībai jāsekmē arodbiedrību veidošana un esošo stiprināšana, nodrošinot visām likumā paredzētajā kārtībā nodibinātajām arodbiedrībām vienādas tiesības, tajā skaitā ES līdzekļu pieejamību.

”Saskaņā” atbalsta valsts un uzņēmēju sadarbības attīstīšanu, nodrošinot ilgstošu bezdarbnieku pārkvalifikāciju un iesaistīšanos darba tirgū. Jānodrošina valsts atbalsts (nodokļu atvieglojumi utt.) uzņēmējiem, kuri pārkvalifikācijas programmas beidzējiem nodrošina darba vietas.

Sociālajai apdrošināšanai jānodrošina atbilstošs ienākumu aizvietošanas slimības vai maternitātes gadījumā, atbalsts sakarā ar bezdarbu, nelaimes gadījumu darbā vai arodslimības gadījumā.

”Saskaņā” iestājas par Valsts darba inspekcijas pilnvaru un atbildības paaugstināšanu, lai nodrošinātu drošas darba aizsardzības sistēmas izveidošanu, darba apstākļu uzraudzību un kontroli.

”Saskaņā” iestājas par Starptautiskās darba organizācijas konvenciju „Par darba algas aizsardzību”, „Par sociālās drošības minimālajām prasībām”, „Par nodarbinātības veicināšanu un aizsardzību pret bezdarbu” ratifikāciju un šo konvenciju normu praktisku īstenošanu.

Pensijas

”Saskaņā” uzskata, ka visiem, kuri savā darbības vecumā noteiktu gadu skaitu ir nostrādājuši algotā darbā un izdarījuši iemaksas valsts sociālajā budžetā, ir jābūt tiesībām uz pilna apjoma pensiju.

”Saskaņā” iestājas pret pensijas aplūkšanu ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

”Saskaņā” iestājas par minimālās pensijas noteikšanu iztikas minimuma līmenī.

”Saskaņā” neatbalsta pensionēšanās vecuma palielināšanu, kurš neatbilst Latvijas iedzīvotāju vidējā dzīves ilguma izmaiņām, un uzskata, ka jebkura pensiju sistēmas reorganizācija jāveic, ievērojot vienādu attieksmi pret dažādām sociālām grupām, tai skaitā pret dažādu paaudžu iedzīvotājiem.

”Saskaņā” iestājas pret priekšlaicīgas pensionēšanas atcelšanu.

”Saskaņā” iestājas par pabalstu izmaksas pārceļšanu no sociālā budžeta uz valsts pamatbudžetu.

”Saskaņā” atbalsta pensionāru ģimenēm atraitņu pensijas, izmaksājot atraitņiem un atraitnēm vismaz pusi no mirušā dzīvesbiedra pensijas apmēra.

Jāmaina apgādnieka zaudējuma pensijas aprēķina formula un jāpalielina tās minimālais sliekšnis.

”Saskaņā” iestājas par pensiju indeksēšanas sistēmas sakārtošanu. Mazās pensijas (līdz četrām sociālās nodrošināšanas pabalstu apmēram) jāindeksē divas reizes gadā ar inflācijas pieauguma indeksu un 100 % vidējās algas sociālās apdrošināšanas iemaksu pieauguma indeksu, bet pārējās pensijas jāindeksē vienu reizi gadā.

”Saskaņā” uzskata, ka ir jānodrošina izdienas pensiju piešķiršana pedagogiem ar trīsdesmit gadu pedagogiskā darba stāžu.

”Saskaņā” iestājas par pensiju sistēmas 2. līmeņa iemaksu palielināšanu līdz 8%.

Veselības aprūpe

”Saskaņā” uzskata, ka galvenais mērķis šajā jomā ir veselības aprūpes sistēmas pieejamības un kvalitātes nodrošināšana.

”Saskaņā” iestājas par veselības aprūpes finansējuma palielināšanu, nekavējoties nodrošinot to 4% apmērā no IKP un pakāpeniski to palielinot līdz 7%.

Valsts budžeta līdzekļu sadalei un izlietošanai veselības aprūpē jābūt atklātai un pieejamai sabiedrības kontrolei.

”Saskaņā” atbalsta obligātās un brīvprātīgās veselības apdrošināšanas ieviešanu, lai nodrošinātu iedzīvotājiem pieejamāku veselības aprūpi.

”Saskaņā” iestājas par stingru kontroli par veselības aprūpei paredzēto līdzekļu izlietojumu.

”Saskaņā” uzskata par prioritāti veselības profilaksi un ģimenes ārstu lomu tajā.

”Saskaņā” uzskata, ka nepieciešams attīstīt ambulatoro medicīnisko palīdzību laukos, veidojot nelielus medpunktus. To veidošanu jāuztic jaunajiem mediķiem, pretī piedāvājot daļēji apmaksātas studiju programmas un īpašus noteikumus studiju kredītam.

”Saskaņā” iestājas par stingrāku valsts kontroli pār zāļu cenām, ieskaitot vairumtirgotāju un aptieku uzcenojumu kontroli, kas, izmantojot ES direktīvās paredzēto iespēju uz laiku iesaldēt ražotāju cenas, ļautu izbeigt zāļu lieltirgotāju iespēju negodprātīgi pelnīt uz iedzīvotāju rēķina. ”Saskaņā” atbalsta visas iespējas Latvijā reģistrēt un piedāvāt lētākus kvalitatīvus medikamentus, lai tie būtu pieejami visiem Latvijas iedzīvotājiem.

Ievērojami jāpalielina kompensējamo medikamentu īpatsvars vienam pacientam, kā arī tam paredzētais budžeta finansējums.

”Saskaņā” uzskata, ka pastiprināta uzmanība jāpievērš bērnu un jauniešu veselībai. Jānodrošina profilaktiskās apskates mācību un audzināšanas iestādēs. Skolās kā obligāts mācību saturs jāievieš veselības mācība.

”Saskaņā” uzskata, ka īpaša uzmanība jāpievērš reproduktīvai veselībai.

„Saskaņā” iestājas par veselības profilaktisko pasākumu atbalstīšanu, veselīga dzīvesveida veicināšanu, atbalstu fitnesa un sporta studiju veidošanā, cīņai ar mazkustīgu dzīvesveidu.

Izglītība un kultūra

Izglītības politikas pamatuzdevumi

”Saskaņā” uzskata, ka izglītībai ir jābūt valsts politikas prioritātei, jo izglītība veido tautas garīgo labklājību un veido pamatu materiālajai labklājībai. Tikai izglītota sabiedrība spēj sasniegt plaukstošu ekonomiku.

”Saskaņā” uzskata, ka izglītības politikas uzdevums ir piedāvāt iedzīvotājiem Latvijas darba tirgus pieprasītās zināšanas un prasmes, tai skaitā darbam Latvijas privātā un valsts sektora uzņēmumos nepieciešamās profesionālās zināšanas un valodu prasmi. Izglītībai ir jādod cilvēkam prasmes dzīvot mainīgajā pasaulē, spēju mācīties pašam un pārkvalificēties, rēķinoties ar to, ka dzīves laikā cilvēks var divas trīs reizes mainīt profesiju. Kvalitatīva izglītība ir būtisks pilnvērtīgas un labklājīgas dzīves nosacījums.

Izglītības sistēmai jābūt vērstai uz jauniešu neatkarīgas kritiskas domāšanas un sociālās iesaistīšanās spēju attīstīšanu. Izglītību nedrīkst pielīdzināt tikai kvalifikācijas un izmantojamu prasmju iegūšanai. Jaunatne, kas uz pasauli raugās fatālistiski un pielāgojas visiem uzspiestajiem nosacījumiem, nevar nodrošināt valsts attīstību. Demokrātijai ir vajadzīga kritika un opozīcija. Tai ir vajadzīga jaunatnes līdzdalība, it īpaši, ja runa ir par nākotnes jautājumiem.

Ir nepieciešams attīstīt jaunās izglītības tehnoloģijas. Izglītībai ir jābūt balstītai uz šādām vērtībām:

- Personības vērtība un patstāvība. Izglītībai ir jāveido personības, kas prot pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību par tām. Lai uzņemtos atbildību, ir nepieciešama prasme domāt sistēmiski, spēt novērtēt darbību un tās sekas. Jāieaudzina spēja strādāt un mācīties patstāvīgi. Izglītības procesā ir jāpieļauj individuālās mācību trajektorijas izveidošana un īstenošana.
- Sadarbība un partnerattiecības. Izglītībai ir jāveido jauno cilvēku spēja sadarboties, tai skaitā nospraust kopīgu mērķi un iekļauties kopīgā darbībā, organizēt komunikāciju un objektīvi izvērtēt dažādus priekšlikumus, identificēt problēmu un rast risinājumu.
- Mobilitāte – izglītībai ir jāveido skolēnam izpratne, ka pastāv dažādi priekšstati un domāšanas veidi par pasauli un ir jāprot tos izmantot rezultāta sasniegšanai. Skolēnam ir jāiemācās pāriet no viena darbības sistēmas uz citu, kas vēlāk nozīmēs spēju mainīt profesijas, pielāgojoties tehniskai un sociālai attīstībai. Izglītībai ir jānodrošina zināšanas un prasmes trīs darbības veidos – normatīvi organizēta darbība, pētniecība un inženierprojektēšana, uzņēmējdarbība.

Izglītības kvalitāti Latvijā jānodrošina, ne tikai pateicoties milzīgajai skolotāju un izglītības iestāžu vadītāju pašreizējai un entuziasmam, bet balstoties uz pārdomātu izglītības politiku.

”Saskaņā” uzskata, ka, veidojot valsts budžetu, izglītībai ir jābūt prioritātei.

Izglītības stratēģija jāplāno saskaņā ar noteikto valsts ilgtermiņa ekonomikas nozaru attīstības plānu un prognozēto nozaru speciālistu pieprasījumu.

Skolu tīkla reformai jābūt pamatoti izstrādātai ilgtermiņā, garantējot izglītības kvalitātes paaugstināšanos, elastīgu pārejas mehānismu un būtisku finanšu resursu ekonomiju.

”Saskaņā” iestājas par arodskolu tīkla restrukturēšanu un pilnveidošanu atbilstoši reālajam darba tirgus pieprasījumam.

Izglītībai ir jāklūst par pamatu iekļaujošās pilsoniskās sabiedrības veidošanai un vienlīdzības nodrošināšanai, ievērojot ikvienas etniskās, reliģiskās vai sociālās grupas savdabību.

”Saskaņā” uzskata, ka harmoniski veidota izglītības sistēma no bērnudārza līdz augstskolai un jauniešu izglītošana savstarpējas cieņas un iecietības gaisotnē veidos stipras un pārtikušas Latvijas valsts nākotni.

Pirmsskolas izglītības iestādes

”Saskaņā” uzskata, ka balstoties uz demogrāfisko un reģionu attīstības prognozi, jānodrošina tāds vietu skaits bērnudārzos, lai visiem vecākiem, kuri to vēlas, būtu iespējams izmantot šo pakalpojumu.

”Saskaņā” iestājas par pirmsskolas pedagogu darba algas segšanu no valsts budžeta mērķdotāciju veidā, līdztekus vispārīzglītojošo skolu pedagogu algām.

”Saskaņā” atbalsta latviešu valodas apmācības sekmēšanu mazākumtautību pirmsskolas izglītības iestādēs.

Vispārējā izglītība

”Saskaņā” uzskata, ka valstij ir pienākums nodrošināt, lai visi skolas vecuma bērni apmeklē skolu.

”Saskaņā” iestājas par mācību procesa vispārīzglītojošās mācību iestādēs saīsināšanu līdz 11 gadiem, pārskatot programmu resursu realizācijas lietderību, kā arī brīvlaiku kalendāru.

”Saskaņā” iestājas par vispārējās izglītības sistēmas decentralizāciju un jāsamazina birokrātiskais slogs skolām. Skolai ir jābūt atbildīgai par rezultātu. Valstij ir jānodrošina augsta līmeņa konsultatīva un metodoloģiska palīdzība skolām savu izglītības programmu izstrādāšanā, ieviešanā un novērtēšanā. Valsts līmenī ir jānodrošina regulārs izglītības kvalitātes monitorings.

Valstij visas skolas jānodrošina ar mācību grāmatām un līdzekļiem.

Lai nodrošinātu cilvēka cienīgu algu skolotājiem un motivētu pedagogus radoši strādāt, jānosaka diferencēts atalgojums atbilstoši profesiju klasifikatoram un pedagogam piešķirtajai kategorijai.

”Saskaņā” iestājas par izglītības programmu standartu un vadlīniju saskaņotu sagatavošanu, kā arī eksperimentālu aprobāciju visu tipu, veidu un pakāpju izglītības iestādēm. Jāveicina atsevišķu izglītības programmu izstrāde un ieviešana vispārējās izglītības iestādēs, ievērojot katras skolas specifiskos mērķus, uzdevumus un tradīcijas.

Visas skolas jānodrošina ar sporta darba organizatoriem, īpaši uzsverot darbu ar skolēniem no sociālā riska grupām un skolēniem ar īpašām vajadzībām, kā arī popularizējot sporta nozīmi veselīga dzīvesveida nodrošināšanā.

”Saskaņā” uzskata, ka ir jānodrošina visiem bērniem ar īpašām vajadzībām viņu spējām piemērota apmācības vide sākot no pirmskolas līdz profesijas apguvei.

Jāturpina bērnu drošības nostiprināšana izglītības iestādēs, tajā skaitā videonovērošanas kameru uzstādīšana, policijas apsardzes nodrošināšana, satiksmes drošības pasākumu pastiprināšana pie izglītības iestādēm (ceļazīmju, luksoforu un ātrumvaļņu uzstādīšana, kā arī dežurantu klātbūtne pirms

un pēc stundām bīstamos ceļu krustojumos). Jāatbalsta sadarbība ar nevalstiskām vecāku organizācijām, panākot sabiedrības iesaistīšanos drošas vides radīšanā.

Sākumskola

”Saskaņā” iestājas par sākumskolu tīkla pārstrukturēšanu, ievērojot vietējās un reģionālās attīstības tendences. Jāpārskata sākumskolu atrašanās lietderība pirmsskolas iestādēm paredzētajās telpās. Radot atbilstošu kultūrvidi, jārada priekšnosacījumi mazo lauku skolu saglabāšanai, lai bērni varētu mācīties tuvāk savai dzīvesvietai.

”Saskaņā” atbalsta konsekventu latgaliskās izglītības atjaunošanu Latgalē.

”Saskaņā” uzskata, ka pirmsskolas izglītības iestāžu trūkumu nedrīkst risināt ar mākslīgu un bērnu psiholoģijai neatbilstošu projektu, proti, mācību uzsākšanu skolā 1.klasē obligāti no 6 gadu vecuma. Pirmsskolas izglītības iestādes iespējams atslogot no piecgadīgiem un sešgadīgiem bērniem, to grupiņas pārceļot uz skolām, kas demogrāfiskās krīzes apstākļos nav piepildītas.

”Saskaņā” iestājas par brīvpusdienu piešķiršanas programmas turpināšanu arī 2.-4. klašu skolēniem.

Pamatizglītība

”Saskaņā” uzskata, ka īpaša uzmanība jāpievērš bērniem ar mācīšanās grūtībām, veicinot viņiem aroda apguves iespējas jau pamatskolā.

Jau pamatskolas sākuma posmā jāpievērš liela uzmanība jaunā cilvēka ētiskajai audzināšanai, ģimenes vērtību un pilsoniskās apziņas veidošanai.

”Saskaņā” iestājas par to, lai valsts un pašvaldības rastu iespējas visus pamatskolas skolēnus pārvadāt sabiedriskajā transportā bez maksas un pakāpeniski nodrošināt pamatskolas bērnus ar brīvpusdienām.

Vidējā izglītība

”Saskaņā” iestājas par vispārēju obligātu bezmaksas vidējo izglītību.

Jāizveido spēcīgs ģimnāziju tīkls ar progimnāzijas klasēm, kas piedāvātu plašu programmu klāstu atbilstoši audzēkņu interesēm nolūkā sagatavot skolēnus studijām attiecīgās augstskolās.

”Saskaņā” uzskata, ka vidējās izglītības iegūšanas iespējas jānodrošina vidējām un vidējām speciālajām mācību iestādēm, no 7. klases paredzot iespējas padziļināti apgūt priekšmetus un spekursus izvēlētajā nozarē.

”Saskaņā” iestājas par humānām un demokrātiskām attiecībām skolās. Skolēni aktīvi jāiesaista skolas pašpārvaldē, nodrošinot viņu līdzdalību un personisko līdzatbildību. Jāpaplašina vecāku iespējas līdzdarboties programmu, metožu un mācību līdzekļu izvēlē.

Valodu lietojums izglītības sistēmā

”Saskaņā” iestājas par lielākām pamatskolu, vidusskolu un augstskolu tiesībām piedāvāt izglītības programmas dažādās valodās, līdz ar to veicinot izglītības eksportu dažādās valodās.

Skolas, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmas, efektīvi gatavo bērnus dzīvei un darbam Latvijā. ”Saskaņā” iestājas par plašākām iespējām lietot svešvalodas un mazākumtautību valodas visos izglītības sistēmas līmeņos, izmantojot bilingvālās izglītības pozitīvo pieredzi un sabalansējot vairākus uzdevumus: valsts valodas efektīvas apgūšanas nodrošināšanu, identitātes saglabāšanu visiem iedzīvotājiem, iecietības audzināšanu, kā arī tādu prasmju iegūšanu, kas nepieciešamas dzīvei mūsdienu atvērtajā Eiropā. Jānodrošina mazākumtautībām piederošo izglītojamo apmācība vispārējā izglītības programmās mazākumtautības valodā, ja tam ir pietiekošs pieprasījums. Jānodrošina kvalitatīva priekšmetu apguve mazākumtautību valodās, nodrošinot skolotāju sagatavošanu par valsts budžeta līdzekļiem.

”Saskaņā” iestājas par skolu tiesībām ciešā sadarbība ar vecākiem izvēlēties atsevišķu priekšmetu apgūšanas valodu, kā arī par brīvu valodu izvēli eksāmenos un skolēnu olimpiādēs.

Minoritāšu skolu finansēšanā un programmu izstrādē aktīvi jāiesaista attiecīgo kopienu pārstāvji.

Arodizglītība

”Saskaņā” uzskata, ka arodizglītības attīstībai nepieciešama īpaša uzmanība tāpēc, ka tā cieši saistīta ar tirgus ekonomikas attīstību un līdz ar to būtiskām pārmaiņām sabiedrībā kopumā, ar konkurētspējas paaugstināšanu, nodarbinātību un dzīves līmeni.

”Saskaņā” iestājas par mūsdienīgas, tehnoloģiskajām prasībām atbilstošas profesionālās izglītības izveidošanu, lai, sasniedzot pilngadību, ikvienam jauniešim būtu praktiskai darba dzīvei nepieciešamā profesionālā sagatavotība.

Arodizglītības sistēmai ir jābūt vienotai un pēctecīgai no pamata līdz augstākajai pakāpei, kā arī jānodrošina tālākizglītības un pārkvalifikācijas iespējas mūža garumā. ”Saskaņā” iestājas pret arodskolu privatizāciju un komercializāciju.

Gan vispārējās, gan aroda un augstākās izglītības iestāžu attīstības modeļi jāplāno, balstoties uz darba tirgus pētījumu un prognožu rezultātiem. Arodskolu tīkls ir restrukturējams un pilnveidojams atbilstoši reālajam darba tirgus pieprasījumam. Uzņēmēji jāmotivē iesaistīties arodizglītības struktūras pilnveidošanā atbilstoši nozares pieprasījumam. Arodskolu izglītības sistēmai ir jābūt elastīgai, lai tā spētu mainīties līdz ar darba tirgus prasībām.

”Saskaņā” uzskata, ka sadarbībā ar vispārējām izglītības iestādēm jāreorganizē korekcijas klašu tīkls, dodot iespēju šo klašu audzēkņiem apgūt profesionālās iemaņas.

Augstākā izglītība

Jānodrošina augstākās izglītības pieejamība visiem neatkarīgi no sociālā statusa sabiedrībā. Ņemot vērā studiju programmas aktualitāti, nepieciešama elastīga pieeja, dzēšot studiju kredītus. "Saskaņa" atbalsta valsts finansējuma saglabāšanu un paplašināšanu augstākās izglītības iegūšanai. Budžeta finansējums studējošiem piešķirams nozarēs, kurās valstī trūkst speciālistu. Jāparedz priekšrocības bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kā arī jauniešiem, kuri auguši vismaz triju bērnu ģimenē un kuri sekmīgi nokārtojuši iestājekāmenus augstskolā, pretendēt uz valsts budžeta vietām vai saņemt mācību maksas atlaides. Valstij nepieciešams motivēt uzņēmumus, kuri sniedz atbalstu studentu mācību finansēšanā un nodrošina augstskolas ar prakses vietām. "Saskaņa" iestājas par grozījumiem likumdošanā, kas paplašina augstskolu iespēju piesaistīt ārzemju studentus maksas programmās, tajā skaitā izvēlēties mācību valodu.

Pieaugušo izglītība

"Saskaņa" uzskata, ka vienota un kvalitātes prasībām atbilstoša tālākizglītība, pieaugušo izglītības sistēmas veidošana, kas nodrošina iespējas mācīties visa mūža garumā, ir garantis demokrātiskai valsts attīstībai. Pieaugušo izglītībai jānodrošina iespēja apgūt jaunas zināšanas, jaunas prasmes, jāveicina savstarpēja saskarsme, personības pilnveide.

Pieaugušo izglītībai ir jānodrošina profesionālā pilnveide atbilstoši darba tirgus reālajām prasībām, kā arī elastīgas un kvalitatīvas pārkvalifikācijas iespējas.

Lai nodrošinātu iedzīvotāju iespējas jebkurā laikā turpināt izglītību un paaugstināt kvalifikāciju, ir jāveido pabalstu un aizdevumu sistēma, kas reāli ļauj iegūt jebkura līmeņa izglītību bezdarbniekiem un maznodrošinātajiem. "Saskaņa" uzskata, ka izglītībai ir jābūt pieejamai katram cilvēkam visā dzīves laikā.

Pārkvalifikācijas centros bezdarbniekiem jāsniedz izglītība atbilstoši darba tirgus pieprasījumam.

Pieaugušo izglītība jāsaista ar attiecīgā reģiona sociāli ekonomiskās attīstības vajadzībām. Jānodrošina pieaugušo izglītības pieejamība visā Latvijā, it īpaši lauku rajonos. Jāatbalsta pieaugušo izglītības reģionālo centru darbība, nodrošinot informācijas apriti par pieaugušo izglītību, lai ikvienam cilvēkam būtu pieejama informācija par iespējam mācīties.

Interesešu izglītība

"Saskaņa" iestājas par interesešu izglītības iestāžu darbības saglabāšanu valsts un pašvaldības izglītības centros (pilsētās, rajonos un pagastos, ievērojot tradicionāli izveidojušos izvietojumu, kā arī nosakot darbības prioritātes atbilstoši mūsdienu prasībām). Nepieciešama valsts atbalstīta programma bērnu brīvā laika centru izveidei.

Privātās mācību iestādes

"Saskaņa" uzskata, ka privātās mācību iestādes nespēj aizstāt valsts izglītības sistēmu, bet var to papildināt, piedāvājot plašāku izglītības ieguves spektru. Tāpēc "Saskaņa" atbalsta privāto mācību iestāžu attīstību no sākumskolas līdz augstskolai. Valsts uzdevums ir nodrošināt piedāvājamās

izglītības kvalitātes kontroli, kā arī godīgu, uz kvalitātes un pieejamības paaugstināšanu orientētu konkurenci starp valsts, pašvaldību un privātām mācību iestādēm.

Zinātne

„Saskaņā” uzskata, ka ir jānodrošina pakāpenisks valsts budžeta palielinājums zinātnes finansēšanai, līdz kopējais valsts budžeta finansējums zinātnei sasniedz 3% no IKP.

„Saskaņā” atbalsta zinātnes un zinātņietilpīgo tehnoloģiju attīstību iekļaušanu kā prioritāti nacionālajā attīstības programmā, nodrošinot Latvijas kā uz zināšanām balstītas sabiedrības attīstību.

„Saskaņā” iestājas par zinātnes saskaņotību ar uzņēmējdarbības attīstību, veidojot inovācijām labvēlīgu vidi. ES fondu sadalē inovācijas jānodala no pārējiem uzņēmējdarbības projektiem.

„Saskaņā” iestājas par uzņēmēju līdzdalības stimulēšanu zinātnisku pētījumu finansēšanā.

Darba laika uzskaitē jāveic atbilstoši zinātniskās darbības specifikai.

Radikāli jāsamazina birokrātiskā darba apjoms attiecībā uz pieteikumiem ES un nacionālā finansējuma saņemšanai zinātnē, kā arī atskaitēs, pārorientējot vērtēšanas kritērijus no formāliem (iztērētā nauda, darbā pavadītais laiks) uz saturiskiem (sasniegtie rezultāti), it īpaši uzsverot zinātniskā darba rezultātu praktisko pielietojumu.

Kultūras politika

„Saskaņā” uzskata, ka valsts pienākums ir rūpēties par visu kultūras, vēstures un vides pieminekļu uzskaiti un saglabāšanu, nodrošinot finansējumu to uzturēšanai. Esošo muzeju, bibliotēku, teātru u.c. valsts kultūras iestāžu remontu un rekonstrukcijas, piesaistot ES finansējumu, uzskatāmi par prioritāti, salīdzinot ar jaunu ambiciozu kultūras objektu celtniecības projektiem.

„Saskaņā” iestājas par tādu normatīvo aktu pieņemšanu, kas skaidri definē mākslinieka statusu un nosaka tā sociālās garantijas.

Jānodrošina valsts atbalsts mūzikas un mākslas skolu tīkla saglabāšanai, kā arī jāatbalsta jauni talanti ar īpašām valsts stipendijām, kas nodrošinātu iespējas profesionāli pilnveidot savu talantu.

„Saskaņā” atbalsta pietiekama valsts budžeta finansējuma piešķiršanu izcilai Latvijas kultūras bagātībai – Vispārējiem Dziesmu un deju svētkiem, vienlaikus demokratizējot svētku programmu un dodot iespēju svētkos piedalīties lielākam koru un arī skatītāju skaitam.

Jāatbalsta Kultūras nozaru balvu tradīcijas un jāceļ to prestižs sabiedrībā, lai šo nomināciju kritēriji būtu atklāti un saprotami.

„Saskaņā” iestājas par valsts atbalstu modernas nacionālās kino industrijas attīstībai, par prioritāti uzskatot izglītojošu un dokumentālu filmu uzņemšanu.

„Saskaņā” iestājas par valsts atbalsta nodrošināšanu Latvijā dzīvojošo etnisko grupu kultūru attīstībai, nosakot skaidrus un caurskatāmus finansējuma piešķiršanas kritērijus mazākumtautību NVO, kā arī pašvaldībām.

”Saskaņā” uzskata, ka jāparedz īpašs atbalsts no Latvijas aizbraukušo jaunās emigrantu paaudzes kultūras saišu saglabāšanai ar dzimteni. Jāizveido Latvijas Emigrācijas kultūras centrs, kur tiktu pārstāvēta gan Rietumu, gan Austrumu, gan „vecās”, gan „jaunās” emigrācijas kultūra un vēsture.

Ārpolitika

”Saskaņā” par Latvijas ārpolitikas pamatmērķiem uzskata valsts neatkarības, miera, starptautiskās drošības un sadarbības, kā arī Latvijas iedzīvotāju labklājības celšanas nodrošināšanu. Ārpolitikas uzdevums ir veicināt nacionālā biznesa lobēšanu, investīciju piesaisti, eksporta palielināšanu, inovāciju ieviešanu, tranzīta un loģistikas paplašināšanu.

Latvijai jābūt uzticamam partnerim, uz kuru var paļauties. Tajā pašā laikā jāīsteno sava stratēģija, kas balstās uz skaidri apzinātām un formulētām nacionālām interesēm un nodrošina valsts attīstību un drošību.

”Saskaņā” iestājas par optimālu bilaterālo un multilaterālo stratēģiju piemērošanu, ņemot vērā visas iespējas, ko piedāvā Latvijas līdzdalība starptautiskās organizācijās. Par drošības politikas galveno orientieri jābūt efektīvam multilaterālismam, nevis divpusējām attiecībām.

”Saskaņā” iestājas pret Latvijas karavīru piedalīšanos kara darbībā ārpus Latvijas.

Eiropas Savienības attīstība

”Saskaņā” uzskata dalību ES par būtisku priekšnoteikumu taisnīgas un sociāli atbildīgas sabiedrības veidošanai Latvijā, svarīgu instrumentu, lai nodrošinātu visiem vienlīdzīgas iespējas baudīt brīvības un ekonomiskās attīstības augļus, lai palīdzētu sociāli vājākajiem.

Pilnībā jāizmanto visas iespējas ietekmēt ES attīstību un to lēmumu pieņemšanu, kas nosaka attīstības stratēģiju saskaņā ar mūsu vīziju par ES nākotni.

”Saskaņā” uzskata, ka jā saglabā un jāattīsta ES pamatideja, t.i., Eiropas valstu solidaritāte, ekonomiskās attīstības un sociālās aizsardzības līmeņa izlīdzināšana, juridisko normu harmonizācija nolūkā paaugstināt Eiropas konkurētspēju globalizācijas apstākļos.

”Saskaņā” iestājas par vienotu Eiropu kā valstu savienību, kas balstīta uz indivīdu, tautu, valodu un kultūru daudzveidības atzīšanu un atbalstīšanu, par Eiropu, kas ir “vienota daudzveidībā”.

”Saskaņā” atbalsta dziļāku Eiropas integrāciju, vienlaikus konsekventi īstenojot subsidiaritātes principu, tādējādi tuvojoties Eiropas *konfederalizācijas* modelim. Īpaši svarīgi ir izveidot mehānismu, kas novērstu situācijas, kad atsevišķu dalībvalstu iekšpolitiskas problēmas traucētu visai ES vitāli būtisku lēmumu pieņemšanu. Pēc ES paplašināšanas „dažādu ātrumu Eiropas” stratēģija kļuva neizbēgama. Līdz ar to ”Saskaņā” atbalsta ES tālāku paplašināšanos ar nosacījumu, ka kandidātvalstis atbilst visiem iestāšanās kritērijiem un pilnībā izpilda visas saistības, tādējādi palielinot apvienotās Eiropas ekonomisko un demogrāfisko potenciālu.

Apzinoties nepieciešamību pilnveidot Eiropas sociālo modeli, pielāgojot to globalizācijas apstākļiem, "Saskaņa" iestājas par ES sociālās dimensijas stiprināšanu un stingrāku ES normatīvo aktu izstrādi sociālajā jomā:

- par minimālās algas, pensiju un pabalstu apmēru, kas nedrīkst būt zemāks par iztikas minimumu;
- par veselības aprūpes pieejamību un kvalitāti;
- par mājokļa politikas standartiem.

"Saskaņa" iestājas par ES prasību stiprināšanu administratīvā sloga mazināšanai uzņēmējiem, it īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem pirmām kārtām nodokļu administrēšanas jomā.

"Saskaņa" atbalsta ES nodarbinātības pakta izstrādi.

"Saskaņa" iestājas par stingrāku finanšu tirgus regulēšanu ES normu līmenī, lai nodrošinātu mazo un vidējo uzņēmēju, kā arī kredītņēmēju interešu un tiesību aizsardzību.

"Saskaņa" atbalsta tādu ES Kopējās lauksaimniecības politikas reformu, kas ņemtu vērā pasaules tendences pārtikas ražošanā un nodrošinātu lauksaimniecības apjomu pieaugumu, videi draudzīgu tehnoloģiju attīstību un taisnīgu subsīdiu un citu maksājumu sadalījumu.

Vienlaikus ārpolitikas uzdevums ir panākt, lai Latvija pilnīgi izmantotu ES šobrīd radītās iespējas.

Šajā jomā galvenais mērķis ir novērst ES lielo valstu protekcionismu, nodrošināt Latvijas uzņēmējiem vienlīdzīgu pieeju ES fondiem un lauksaimniekiem – vienādus platību maksājumus un subsīdijas.

Attiecības ar trešajām valstīm

"Saskaņa" iestājas par konstruktīvu un abpusēji izdevīgu attiecību veidošanu ar Krieviju un NVS valstīm, izmantojot mūsu ģeogrāfiskā stāvokļa priekšrocības, kā arī praktisko pieredzi.

Attiecībās ar Krieviju ir nepieciešama šo attiecību „deideologizācija”, tām jābalstās uz konsekventu pragmatismu. Domstarpības dažu būtisku vēstures notikumu interpretācijā tuvākajā nākotnē ir neizbēgamas, šajā situācijā labākais risinājums ir pieņemt šīs domstarpības un nemēģināt uzspiest savu patiesību, sagaidot līdzīgu attieksmi arī no kaimiņvalsts puses. Ir svarīgi panākt, lai šīs domstarpības netraucētu konstruktīvai sadarbībai ekonomikas, kultūras, tūrisma, noziedzības apkarošanas un citās jomās.

"Saskaņa" uzskata, ka nav pieļaujama situācija, kad ārpolitika pārtop par iekšpolitikas ķīlnieci un sāk kalpot atsevišķu partiju šaurām interesēm, kaitējot valsts interesēm.

"Saskaņa" iestājas par aktīvu sadarbības attīstības stratēģiju ar Ķīnu, Indiju, Centrālāzijas valstīm, par Latvijas diplomātiskās pārstāvības stiprināšanu šajos reģionos. Jāattīsta ciešākas saiknes starp mūsu diplomātiem un uzņēmējiem, palielinot Latvijas biznesam informācijas pieejamību par iespējamo sadarbību.

Attīstības politika

"Saskaņa" uzskata, ka konstruktīvas un pragmatiskas sadarbības veidošana ar trešajām valstīm nekādā gadījumā nenozīmē atteikšanos no konsekventas cilvēktiesību un demokrātijas principu aizsardzības.

”Saskaņā” par svarīgu ārpolitisku uzdevumu uzskata cilvēktiesību aizsardzību un visu veidu diskriminācijas izskaušanas veicināšanu Eiropā un pasaulē.

”Saskaņā” iestājas par efektīvu, saskaņotu un attīstības politikas kontekstā īstenojamu cilvēktiesību aizstāvības stratēģiju.

”Saskaņā” iestājas par Latvijas līdzdalības paplašināšanu ES attīstības politikā, izmantojot šai nolūkā ne tikai finanšu līdzekļus, bet pirmām kārtām mūsu ekspertīzi un pieredzi. Jāpanāk ES attīstības politiku noteicošo normatīvo aktu pārskatīšana, paredzot plašākas iespējas nefinansiālas dabas ieguldījumiem.

”Saskaņā” iestājas par aktīvāku Latvijas NVO iesaistīšanos ES attīstības politikas īstenošanā, nodrošinot informācijas izplatīšanu un kapacitātes paaugstināšanu.

Konsulārā darbība

”Saskaņā” uzskata, ka konsulārā darbība ir ne tikai ārpolitikas resora ikdienas rutīna, tās kvalitāte lielā mērā nosaka tūrisma attīstību un arī valsts tēlu.

”Saskaņā” iestājas par vīzu saņemšanas iespēju paplašināšanu ārvalstniekiem un šo pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanu.

”Saskaņā” uzskata, ka konsulārajām iestādēm jāpilda svarīga loma sakaru uzturēšanai ar ārzemēs dzīvojošiem Latvijas pilsoņiem, lai saglabātu viņu saikni ar Latviju un iespēju atgriezties mājās.